

بهمن ماه ۱۴۰۰
شماره مسلسل: ۱۸۰۴۷

**پایش امنیت سرمایه گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۴۰۰. بهار ۱۴**

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۸۰۴۷

کد موضوعی: ۲۲۰

عنوان گزارش: پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۴. بهار ۱۴۰۰

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب‌وکار)
تهیه و تدوین کنندگان: ایمان تهرانی، سیدامیر سیاح، امین قنبری
ناظران علمی: موسی شهبازی غیائی، مهدی رزم‌آهنگ

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری
۲. محیط کسب‌وکار
۳. حقوق مالکیت
۴. شفافیت
۵. فعالان اقتصادی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱۱/۱۲

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	خلاصه مدیریتی.....
۲.....	۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری.....
۳.....	۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۴.....	۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش.....
۵.....	۱-۳. جامعه و انتخاب نمونه.....
۸.....	۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۸.....	۱-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری.....
۱۲.....	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها.....
۱۵.....	۱-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی.....
۲۱.....	ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها.....
۲۴.....	امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری.....
۲۵.....	ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در بهار ۱۴۰۰.....
۲۷.....	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری.....
۲۸.....	بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها.....
۲۸.....	- نماگر «عملکرد دولت».....
۲۹.....	- نماگر «ثبات اقتصاد کلان».....
۳۰.....	- نماگر «شفافیت و سلامت اداری».....
۳۱.....	- نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت».....
۳۲.....	- نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی».....
۳۳.....	- نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی».....
۳۴.....	- نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض».....
۳۵.....	۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران.....
۳۷.....	نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....
۴۰.....	پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پُر شده.....
۴۴.....	منابع و مآخذ.....

**پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۴. بهار ۱۴۰۰**

خلاصه مدیریتی

گزارش حاضر، چهاردهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی^۱ ۷۸۲۷۱ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در بهار سال ۱۴۰۰ را با ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان می‌دهد.

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در بهار ۱۴۰۰ کمیت ۶/۲۶ از ۱۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل از آن (زمستان ۱۳۹۹)^۲، ۶/۲۲ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰ نسبت به فصل قبل از آن، قدری نامناسب‌تر (بدتر) ارزیابی شده است. براساس ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در پیمایش فصلی زمستان سال ۱۳۹۹ و مقایسه آنها با بهار سال ۱۴۰۰، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر هستند:

بهار سال ۱۴۰۰			زمستان سال ۱۳۹۹		
کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۸/۴۸	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۱	۸/۵۲	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۱
۸/۳۹	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۲	۸/۳۹	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۲
۸/۲۵	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۳	۸،۲۴	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۳
کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۴/۵۰	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۱	۴/۵۹	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۱
۴/۶۳	رواج توزیع کالای قاچاق	۲	۴/۶۰	رواج توزیع کالای قاچاق	۲
۴/۸۹	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۳	۴/۹۴	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۳

۱. هرچند مشارکت این تعداد فعال کسب‌وکار شایسته تقدیر و البته بسیار قابل توجه است، لیکن براساس معیار اطمینان حداکثری که برای این کار در نظر گرفته شده لازم است تعداد پاسخنامه‌های واصله در این پیمایش به حدصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۲۵ پاسخنامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برسد تا براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ لذا استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش تا زمان سطح اطمینان آماری حداکثری، باید با احتیاط و دقت صورت گیرد.

۲. ایمان تهرانی و سیدامیر سیاح، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۱۲) زمستان ۱۳۹۹ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۸۵۹.

با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده ملاحظه می‌شود که نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد در این مطالعه نیز مانند دوره‌های گذشته، «عمل مسئولان به وعده‌های داده شده» بوده است که عمل نکردن مسئولان به وعده‌هایشان در مصرف کردن سرمایه‌گذاران از سرمایه‌گذاری در ایران (در میان ۳۸ مؤلفه موجود) بیشترین تأثیر را داشته است؛ هرچند وضعیت ارزیابی آن در بهار ۱۴۰۰ نسبت به زمستان ۱۳۹۹ مناسب‌تر شده است.

براساس یافته‌های داده‌های پیمایشی این گزارش (بدون احتساب داده‌های آماری)، در بهار ۱۴۰۰، فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش از استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان نامناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان مناسب‌ترین ارزیابی را از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. اما پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی در این پژوهش، استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان نامناسب‌ترین و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان مناسب‌ترین وضعیت را از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰ کسب کرده‌اند. براساس نتایج این مطالعه، در بهار ۱۴۰۰، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه معدن (بجز نفت و گاز) مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر حوزه‌ها و فعالان اقتصادی در حوزه ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند.

۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری^۱

گزارش حاضر، چهاردهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۱ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه بهار ۱۴۰۰ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر را در سرمایه‌گذاری در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل بهار ۱۴۰۰ را ارائه داده است.

۱. برای توضیحات بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۷ نماگر و ۳۸ مؤلفه (۱۷ مؤلفه آماری^۱ و ۲۱ مؤلفه پیمایشی)^۲ نهایی و به شرح زیر معرفی شد:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۷ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. اعتماد به دستگاه قضایی برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری و مالی (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایت فعالان اقتصادی (مؤلفه پیمایشی)
۳. تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (مؤلفه پیمایشی)
۴. اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی (مؤلفه آماری)
۵. رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (مؤلفه آماری)
۶. نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) (مؤلفه آماری)
۷. میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز) (مؤلفه آماری)

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۳ مؤلفه: ۱ پیمایشی و ۲ آماری)

۱. ثبات قیمت مواد اولیه (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده (مؤلفه آماری)
۳. ثبات نرخ ارز (مؤلفه آماری)

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۴ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۱ آماری)

۱. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری قوانین و مقررات (مصوبه مجلس یا هیئت دولت یا وزرا)^۳ (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری رویه‌های اجرایی (تصمیمات مسئولان استانی یا محلی) (مؤلفه پیمایشی)
۳. روشن و غیرقابل تفسیر بودن قوانین و مقررات ناظر به کسب‌وکار (مؤلفه پیمایشی)
۴. ثبات مسئولان استانی (مؤلفه آماری)

نماگر ۴. شفافیت و سلامت اداری (۴ مؤلفه: ۴ پیمایشی)

۱. توزیع کالای قاچاق به ضرر بخشی از فعالان اقتصادی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیم‌های مسئولان (مؤلفه پیمایشی)
۳. میزان شیوع رشوه در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۴. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات حکومتی (مؤلفه پیمایشی)

1. Hard Data
2. Survey Data

۲. به‌نظر می‌رسد لازم است مصوبات شورای سران قوا نیز در این مؤلفه مورد توجه قرار گیرد.

نماگر ۵. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (۹ مؤلفه: ۵ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۳. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت (مؤلفه پیمایشی)
۴. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۵. عمل مسئولان محلی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۶. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۷. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۸. درصد چک‌های برگشتی (مؤلفه آماری)
۹. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

نماگر ۶. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۸ مؤلفه: ۲ پیمایشی و ۶ آماری)

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات و ماشین‌آلات) (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرقت یا استفاده غیرمجاز از علائم تجاری یا مالکیت معنوی (مؤلفه پیمایشی)
۳. سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۴. تصرف عدوانی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۵. مزاحمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۶. ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۷. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۸. ضریب نفوذ بیمه (مؤلفه آماری)

نماگر ۷. عملکرد دولت (۳ مؤلفه پیمایشی)

۱. سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۲. اختلال در کسب و کار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی)
۳. حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی)

۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش

پرسشنامه پژوهش حاضر، به‌صورت الکترونیکی^۱ و شامل ۲۱ پرسش برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به‌صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی

۱. سؤالات پرسشنامه در آدرس www.rcmajlisform.ir قابل دسترسی است.

زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم» طراحی شد. در پرسشنامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ باشد و ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی تعیین شد و در نهایت شاخص هرچه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود. با توجه به کیفی بودن پرسش‌های این پیمایش، پرسش‌های ارزیابی‌ها و پاسخ‌ها باید به صورت کمی درمی‌آمد. به همین دلیل نمرات ارزیابی به صورت خیلی کم، امتیاز ۱۰، کم، امتیاز ۷/۵، تاحدودی، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۲/۵ و خیلی زیاد، امتیاز صفر معادل‌سازی کمی شد (به‌گونه‌ای که فواصل امتیاز ۲/۵ به صورت مساوی مابین گزینه‌ها رعایت شود).

شایان ذکر است در پرسشنامه این تحقیق، برخی از سؤال‌ها، رویکردی مثبت (برای مثال ارزیابی میزان وفای به عهد) و برخی دیگر رویکرد منفی (برای مثال ارزیابی میزان رشوه در ادارات) دارند. در مؤلفه‌های «رواج توزیع کالای قاچاق»، «میزان شیوع رشوه در ادارات»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات»، «وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار»، سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) و «استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی» که سؤال‌ها رویکرد منفی داشتند و پاسخ‌ها برخلاف سایر مؤلفه‌ها بودند، نحوه امتیازدهی به‌طور معکوس کمی‌سازی شد؛ یعنی بدترین حالت (شرایطی که فعالیت بنگاه، متوقف شود) امتیاز ۱۰ برای گزینه خیلی زیاد و امتیاز صفر برای گزینه خیلی کم در نظر گرفته شده است.

۳-۱. جامعه و انتخاب نمونه^۱

برخلاف پیمایش‌های پایش محیط کسب‌وکار که طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ با جامعه تعریف شده «تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور» توسط مرکز پژوهش‌های مجلس انجام می‌شد در پیمایش امنیت سرمایه‌گذاری، جامعه آماری، جامعه آماری، همه فعالان اقتصادی در دسترس، متناسب با جامعه نمونه‌های قابل استناد در همه استان‌ها و همه حوزه‌های کاری در نظر گرفته شده است.

انتخاب فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش، به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و تصادفی بوده و برای تعمیم نتایج حاصله از جمع‌آوری و پردازش داده‌ها به کل کشور، تکمیل پرسشنامه با حجم قابل قبولی از فعالان اقتصادی ضرورت داشته است. روش جمع‌آوری داده‌ها به صورت ارائه پرسشنامه به فعالان اقتصادی نمونه برای مؤلفه‌های پیمایشی (SD) و جمع‌آوری داده از منابع رسمی برای مؤلفه‌های آماری (HD) است. تعداد نمونه‌ها از جامعه فعالان اقتصادی براساس استفاده از جدول مورگان^۲ به دست آمده که براساس حجم نمونه‌ها در هر استان مشخص شده است. جامعه فعالان اقتصادی به ۳۱ خوشه (استان‌های کشور) تفکیک

۱. گفتنی است که فرمول و توضیحات مربوط به نحوه نرمال‌سازی و ترکیب داده‌های آماری به تفصیل در گزارش‌های پایش‌های گذشته ذکر شده و به دلیل تکراری بودن مطالب و به جهت ضرورت رعایت اختصار در این گزارش حذف گردیده است.
۲. جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه از جوامعی استفاده می‌کند که نه از واریانس جامعه و نه از احتمال موفقیت یا عدم موفقیت متغیر اطلاعاتی در دست نباشد و نتوان از فرمول‌های آماری برای برآورد حجم نمونه استفاده کرد. این جدول در حالتی محافظه‌کارانه حجم نمونه را ارائه می‌دهد. در این جدول برای راحتی تصمیم، حجم نمونه با بازه خطایی قابل تحمل (۰/۰۶) و در حالت‌های مختلف تعیین شده است.

شد و با استفاده از فرمول کوکران، تعداد نمونه‌های لازم از هر استان به شرح جدول ۱ تعیین شد. یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسشنامه این پژوهش بوده است؛ بر این اساس و با توجه به جامعه آماری در اختیار تیم پژوهش، تصمیم بر تغییر بازه اطمینان از ۵ به ۶ درصد گرفته شد. لذا برای پایش‌های سال ۱۴۰۰ به بعد، لازم است به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسشنامه تکمیل و تحویل شود. توزیع ۷۸۲۷ پرسشنامه قابل قبول واصل شده در این پیمایش، به تفکیک استان‌ها در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش بهار ۱۴۰۰

درصد تحقق تعداد نمونه در بهار ۱۴۰۰	پاسخ دریافتی قابل قبول در		پیامک ارسانی	حجم نمونه لازم*	حجم جامعه	استان
	بهار ۱۴۰۰	زمستان ۱۳۹۹				
۱۰۰	۳۹۳	۲۶۲	۴۳۵۴	۲۶۴	۲۴۰۹۸	آذربایجان شرقی
۱۰۰	۳۰۶	۳۶۴	۴۳۲۵	۲۶۲	۱۶۰۲۶	آذربایجان غربی
۷۱	۱۸۴	۳۶۲	۴۳۴۸	۲۵۶	۶۲۰۹	اردبیل
۱۰۰	۶۱۸	۱۵۴	۴۳۷۲	۲۶۵	۴۳۱۵۷	اصفهان
۱۰۰	۳۱۸	۳۵۸	۴۳۲۷	۲۶۰	۹۶۱۱	البرز
۴۱	۱۰۵	۳۳۶	۴۵۹۷	۲۵۲	۴۵۹۷	ایلام
۷۹	۲۰۳	۲۵۸	۴۲۶۴	۲۵۶	۶۴۲۲	بوشهر
۱۰۰	۶۷۰	۶۵۴	۴۴۲۲	۲۶۶	۷۶۷۰۵	تهران
۹۲	۲۳۴	۳۲۴	۴۴۲۸	۲۵۴	۶۳۵۲	کرمان
۷۳	۱۹۴	۲۷۴	۴۲۹۷	۲۶۵	۵۳۶۱	چهارمحال و بختیاری
۱۰۰	۵۴۸	۵۲۰	۴۴۰۴	۲۶۵	۳۱۳۶۹	خراسان جنوبی
۵۷	۱۵۱	۲۰۲	۴۹۱۲	۲۶۳	۴۹۱۲	خراسان رضوی
۱۰۰	۳۵۵	۳۰۸	۴۳۴۵	۲۵۷	۱۷۱۸۰	خراسان شمالی
۹۰	۲۲۸	۲۸۸	۴۲۹۹	۲۵۱	۷۰۵۰	خوزستان
۷۷	۲۰۰	۲۴۶	۴۲۶۸	۲۵۷	۴۲۶۸	زنجان
۶۷	۱۷۷	۲۲۶	۴۲۵۲	۲۶۳	۶۹۳۹	سمنان
۱۰۰	۳۲۸	۲۹۸	۴۳۷۶	۲۵۶	۲۰۷۰۴	سیستان و بلوچستان
۷۵	۱۹۶	۱۶۴	۴۲۷۷	۲۵۹	۶۳۱۵	فارس
۱۰۰	۲۶۸	۲۶۲	۴۳۵۸	۲۵۹	۸۵۳۸	قزوین
۵۳	۱۳۹	۱۳۲	۴۲۹۶	۲۶۱	۹۳۳۰	قم
۸۶	۲۲۲	۲۸۸	۴۲۶۰	۲۵۶	۱۲۸۵۲	کردستان
۵۹	۱۵۵	۱۵۶	۴۲۶۱	۲۶۰	۹۷۰۸	کرمانشاه
۳۰	۷۷	۷۶	۳۸۵۰	۲۴۹	۳۸۵۰	کهگیلویه و بویراحمد

۱. لازم به توضیح است که منبع تمامی جداول و نمودارها و شکل‌های این پایش براساس نتایج و یافته‌های تحقیق و محقق است.

درصد تحقق تعداد نمونه در بهار ۱۴۰۰	پاسخ دریافتی قابل قبول در		پیامک ارسالی	حجم نمونه لازم*	حجم جامعه	استان
	بهار ۱۴۰۰	زمستان ۱۳۹۹				
۵۸	۱۵۳	۱۶۴	۴۳۵۷	۲۶۰	۹۵۱۷	گلستان
۶۰	۱۵۹	۱۶۲	۴۲۴۳	۲۶۲	۱۵۶۴۳	گیلان
۶۷	۱۷۶	۱۹۲	۴۳۷۷	۲۵۹	۸۴۹۹	لرستان
۸۴	۲۲۴	۲۴۲	۴۳۱۱	۲۶۴	۳۰۱۰۷	مازندران
۱۰۰	۲۶۲	۲۳۶	۴۳۶۵	۲۶۰	۹۹۰۶	مرکزی
۵۷	۱۴۷	۱۴۲	۴۲۴۱	۲۵۵	۶۰۰۳	هرمزگان
۷۳	۱۸۹	۱۸۸	۴۳۲۳	۲۵۹	۹۲۰۵	همدان
۹۵	۲۴۸	۲۶۶	۴۳۲۲	۲۶۰	۱۰۵۰۰	یزد
۹۷	۷۸۲۷	۸۱۰۴	۱۳۴۴۳۱	۸۰۳۵	۴۴۰۹۴۳	کل کشور

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش بهار ۱۴۰۰.
* براساس فرمول کوکران و سطح اطمینان ۹۵ درصد و با بازه اطمینان ۶ درصد.

در جدول ۲ میزان مشارکت فعالان اقتصادی و جامعه آماری در مطالعات گذشته تا بهار ۱۴۰۰ قابل مشاهده است.

جدول ۲. تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول در مطالعه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری

درصد رشد پرسشنامه‌های قابل قبول	تعداد افزایش پرسشنامه‌های قابل قبول	تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول (نفر)	عنوان
---	---	۱۲۰۷	مطالعه اول (زمستان ۱۳۹۶)
۱۲۸	۱۵۴۴	۲۷۵۱	مطالعه دوم (بهار ۱۳۹۷)
۷۷	۲۱۳۶	۴۸۸۷	مطالعه سوم (تابستان ۱۳۹۷)
۸	۳۶۷	۵۲۵۴	مطالعه چهارم (پاییز ۱۳۹۷)
۸	۴۴۰	۵۶۹۴	مطالعه پنجم (زمستان ۱۳۹۷)
۲/۴	۱۴۱	۵۸۳۵	مطالعه ششم (بهار ۱۳۹۸)
۱۵/۳	۸۹۴	۶۷۲۷	مطالعه هفتم (تابستان ۱۳۹۸)
-۴۳/۵	-۲۹۲۶	۳۸۰۱	مطالعه هشتم (پاییز ۱۳۹۸)
۱۵۴/۷	۵۸۸۲	۹۶۸۳	مطالعه نهم (زمستان ۱۳۹۸)
-۲۹	-۲۷۹۹	۶۸۸۴	مطالعه دهم (بهار ۱۳۹۹)
۱۳	۹۱۱	۷۷۹۵	مطالعه یازدهم (تابستان ۱۳۹۹)
-۱/۰۶	-۸۳	۷۷۱۲	مطالعه دوازدهم (پاییز ۱۳۹۹)
۵/۰۸	۳۹۲	۸۱۰۴	مطالعه سیزدهم (زمستان ۱۳۹۹)
-۳/۴۲	-۲۷۷	۷۸۲۷	مطالعه چهاردهم (بهار ۱۴۰۰)

۱. علاوه بر آن برای ۱۳۸۱۳ فعال اقتصادی ایمیل ارسال شد. همچنین به تعداد ۲۰۰۰۰ شماره تلفن با استان و حوزه کاری نامشخص نیز پیامک ارسال شد.

با توجه به آنکه تعداد نمونه‌ها (پرسشنامه‌های پُر شده) در برخی استان‌ها، به اندازه مورد قبول نرسیده است، لذا براساس روش آماری مورد استفاده، کماکان نمی‌توانیم نتایج پژوهش را به کل جامعه تعمیم دهیم؛ در عوض، از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند. گروه تحقیق در تلاش است با به‌روزرسانی جامعه آماری این تحقیق،^۱ در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌های مشارکت‌کننده در پایش به حدنصاب تعیین شده یعنی حداقل ۸۰۳۵ فعال اقتصادی از همه استان‌ها و از همه بخش‌ها برسد تا امکان تعمیم نتایج پژوهش به کل جامعه فراهم شود.

۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری^۲

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه می‌شود که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی اندازه‌گیری و اعلام می‌شوند. روش محاسبه این مؤلفه‌ها براساس روش‌های علمی از نهادهای مربوطه^۳ اخذ شده است که به تفکیک، نماگرهای مربوطه عبارتند از:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۴ مؤلفه آماری)

۱. اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی

این مؤلفه از حاصل جمع نسبت مانده اجرای احکام مدنی به جمعیت هر استان با مانده اجرای احکام کیفری به جمعیت هر استان مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸^۴ به‌دست آمده است.

۲. میزان رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری

با توجه به همکاری مرکز داوری اتاق ایران با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اطلاعات این

۱. براساس نامه‌نگاری‌های صورت گرفته با اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دو جامعه آماری کامل از مجموعه اطلاعات در اختیار آنها درخواست شده است که در صورت دریافت آنها برای تحقیقات آتی مورد استفاده و تکمیل جامعه آماری این تحقیق قرار خواهد گرفت.

2. Hard Data

۲. با توجه به اینکه جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۸ است، لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ و سالنامه آماری ۱۳۹۸ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۸ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه اول سال ۱۴۰۰ از سایر منابع معتبر در دسترس، دریافت و مورد استفاده قرار گرفته است. توضیح اینکه در گزارش‌های معتبر بین‌المللی نظیر رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum) و گزارش شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت (The Global Competitiveness Report) و گزارش شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت (International Property Rights Index) نیز رویه به این صورت است که در هر یک از محورها آخرین داده‌های آماری رسمی در دسترس مورد استفاده قرار می‌گیرد و در ادامه، هم‌زمان با انتشار داده‌های جدید، گزارش‌های پیشین به‌روزرسانی می‌شوند.

۳. جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۸ است؛ برای مطالعات آتی در سال ۱۴۰۰ سعی بر آن است با توجه به نامه‌نگاری‌های صورت گرفته با ریاست محترم قوه قضائیه، آمار مربوط به سالنامه سال ۱۳۹۹ هرچه سریع‌تر در اختیار تیم پژوهشی قرار گرفته و مورد استفاده قرار گیرد.

مؤلفه در قالب سه نوع آمار دریافت شد: آمار پرونده‌های جاری دفاتر مرکز داوری، آمار پرونده‌های ثبت شده در دفاتر مرکز و آمار آرای صادره در دفاتر مرکز در سال ۱۳۹۹. لذا با توجه به ماهیت این مؤلفه میزان آمار آرای صادره در دفاتر مرکز داوری اتاق ایران تا دی‌ماه ۱۳۹۹ که در اختیار تیم تحقیقاتی قرار گرفته^۱ مورد استفاده در تحلیل‌های این پایش قرار گرفته است.

۳. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی کامل به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) از حاصل جمع نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های حقوقی با نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های کیفری مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی سریع به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی برحسب تعداد روز به‌دست آمده است. آمار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده در شعب دادگاه حقوقی و دادگاه کیفری به تفکیک استان‌های مذکور در گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ (آخرین آمار در دسترس تیم پژوهش)^۲ منعکس شده است.

۲. ثبات اقتصاد کلان (۲ مؤلفه آماری)

۱. ثبات نرخ تورم

نوسان شاخص قیمت مصرف‌کننده براساس نرخ تورم استانی اعلامی از طرف مرکز آمار.^۳

۲. ثبات نرخ ارز

در پایش بهار ۱۴۰۰ نیز همانند زمستان ۱۳۹۹ از نرخ‌های رسمی اعلامی سنا استفاده شده است.^۴ برای پایش تابستان ۱۳۹۹ همانند سه پایش زمستان و پاییز ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ نرخ‌های اعلامی از طرف شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز تهران ملاک عمل قرار گرفته است؛^۵ برای آنکه تغییرات و نوسانات به‌صورت بهتری نشان داده شود ضریب تغییرات^۶ مورد محاسبه و استفاده قرار گرفته است.

۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۱ مؤلفه آماری)

۱. ثبات مسئولان استانی

این مؤلفه براساس تغییرات ۶ مقام مسئول استانی شامل استاندار، شهردار، ریاست سازمان جهاد کشاورزی، مدیر

۱. با توجه به لزوم به‌روزرسانی داده‌های مورد نیاز، نامه‌نگاری با مراجع مورد نظر درخصوص دریافت آخرین اطلاعات در جریان می‌باشد؛ به‌محض تکمیل، آمارهای به‌روزرسانی شده در پایش‌های آتی مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

۲. با توجه به همکاری مناسب قوه قضائیه و در اختیار قرار دادن گزارش‌های عملکرد واحدهای قضایی در فواصل ماهیانه برای سال‌های ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، برای این پایش از آخرین اطلاعات در دسترس و قابل استفاده بهره گرفته شده که مربوط به اسفندماه ۱۳۹۸ است.

۳. طبق گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، خردادماه ۱۴۰۰، مرکز آمار ایران، تاریخ انتشار ۱۴۰۰/۰۴/۷.

۴. سایت <http://www.sanarate.ir/>

۵. به آدرس www.tgju.org

۶. ضریب تغییرات عبارت است از: عددی که از تقسیم انحراف معیار به میانگین نرخ‌های یک بازه زمانی به‌دست می‌آید. ضریب تغییرات میزان تغییرات نرخ را در طول دوره زمانی مشخص شده بهتر نشان می‌دهد، هرچند برای دوره‌های کوتاه‌مدت می‌توان از انحراف معیار نرخ‌ها نیز استفاده کرد.

کل سازمان امور اقتصاد و دارایی، مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در دوره زمانی مشخص شده (فصل بهار ۱۴۰۰) براساس استعلام مرکز پژوهش‌ها از دستگاه‌های مربوطه و میزان همکاری و اطلاعات در دسترس و ارائه شده توسط آنها و سایت‌های مربوطه به‌دست آمده است.

نماگر ۴. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (۴ مؤلفه آماری)

۱. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۲. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۳. درصد چک‌های برگشتی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی تحت عنوان شاخص مطالبه وجه چک به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

نماگر ۵. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۶ مؤلفه آماری)

۱. شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۲. شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۳. شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی

این مؤلفه از تعداد شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر

استان، مندرج در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به دست آمده است.

۵. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح

این مؤلفه براساس حاصل جمع نرخ‌های اعلامی در هر استان برای فوت یا جرح به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، مذکور در سالنامه آماری سال ۱۳۹۹ به دست آمده است.

۶. ضریب نفوذ بیمه

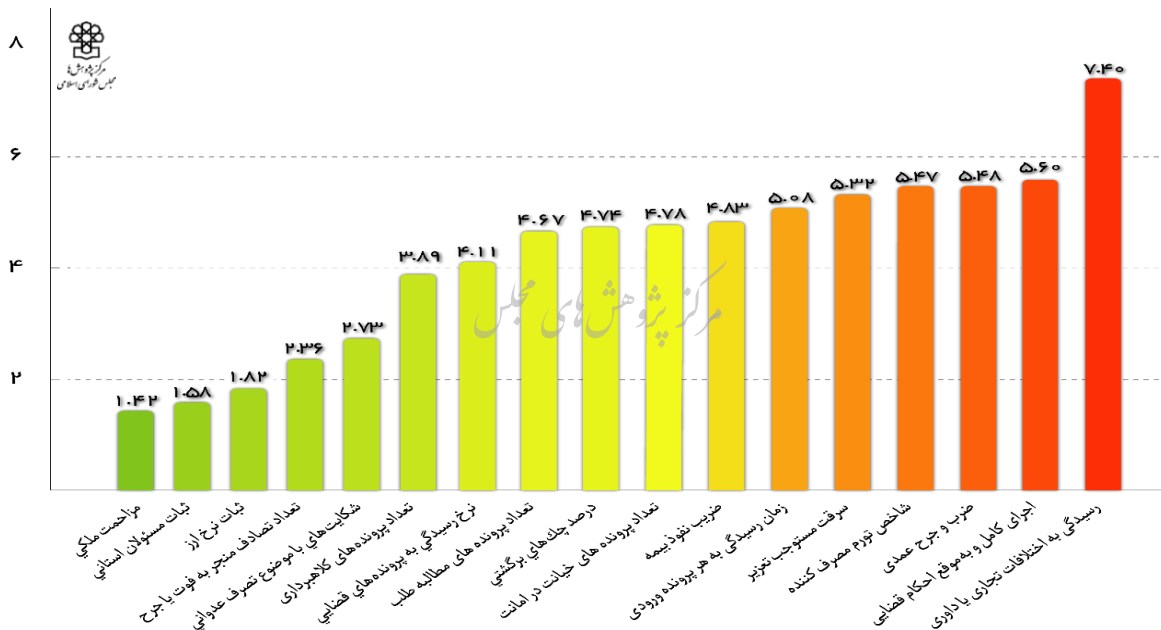
این مؤلفه براساس نرخ رسمی اعلامی در سالنامه آماری صنعت بیمه سال ۱۳۹۸ صنعت بیمه به تفکیک استان‌ها استخراج شده است.

همان‌طور که قبلاً توضیح داده شد دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است.

برای تلفیق اطلاعات فوق با داده‌های پیمایشی و استخراج یک شاخص برای هر استان و درنهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۱ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش‌فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری پس از نرمال شدن برای فصل بهار ۱۴۰۰ در جدول ۳ و نمودار ۱ ارائه شده است. مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل بهار ۱۴۰۰ عدد میانگین ۴/۱۹ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به‌معنای نامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده است. نمودار ۶ در اواخر این گزارش، روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری طی ۱۴ فصل منتهی به بهار ۱۴۰۰ را نشان می‌دهد.

۱. برای نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری: اولاً، آمار برخی مؤلفه‌ها در استان‌های خاصی وجود نداشت، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ برای هر استان برخی اطلاعات مورد نیاز این پایش از جدول‌های با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، لکن به دلیل آنکه مؤلفه مورد نظر در طول بازه زمانی مورد سنجش در ۱۰ موضوع اول اتهامی استان مورد نظر نبوده، لذا آماری در این خصوص در دسترس نبود. در این موارد، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته و یا حداقل مؤلفه موجود در رتبه‌بندی سایر استان‌ها برای استان فاقد آمار به‌کار برده شده است. ثانیاً، آن دسته از مؤلفه‌هایی که در منابع آماری در دسترس براساس نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) بیان نشده بود لازم بوده است تا عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و سپس ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد.

نمودار ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در بهار ۱۴۰۰ (۱۰ بدترین ارزیابی)

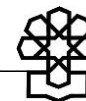

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها

مقایسه اطلاعات استخراجی مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰ نشان‌دهنده آن است که به‌ترتیب، استان‌های آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و مازندران به‌ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را کسب کرده‌اند؛ این درحالی است که در پایش مربوط به زمستان ۱۳۹۹، به‌ترتیب، استان‌های آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و استان‌های تهران، کهگیلویه و بویراحمد و مازندران به‌ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را کسب کرده‌اند.

همچنین بررسی چند مطالعه اخیر نشان می‌دهد که استان‌های خراسان جنوبی و آذربایجان غربی مکرراً از ارزیابی مناسبی برخوردار بوده‌اند و استان‌های تهران^۱ و کهگیلویه و بویراحمد مکرراً ارزیابی نامناسبی در مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به‌خود اختصاص داده‌اند.

۱. اینکه مکرراً تهران به‌لحاظ امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین استان ارزیابی می‌شود لازم است مورد واکاوی قرار گیرد. چون این ارزیابی در حالی است که تهران جاذب همه سرمایه‌های ملی به سمت خود است! و این یک پارادوکس می‌باشد که باید برای آن مطالعه و تحلیل انجام شود. شاید یک پاسخ این باشد که هرچند تهران از نظر مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری وضعیت نامناسبی دارد، اما صرفه‌های ناشی از مقیاس و گستره و تنوع باعث می‌شود که برای فعالان کسب‌وکار سود انتظاری از سرمایه‌گذاری آن قدر بالا برود که به‌تبع، ریسک ناامنی سرمایه‌گذاری براساس تعریف ارائه شده را به‌جان بخرند.

جدول ۳. مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰ (به ترتیب از مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین)

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضرب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزاحمت ملکی	شکایت‌های یا موضوع تصرف عدوانی	سرفت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به‌موقع احکام قضایی	استان / عنوان مؤلفه آماری
۲/۸۸	۴	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۴	۲	۲	۱	۲	۴	۷	۲	۵	۶	آذربایجان غربی
۳/۰۱	۵	۲	۱	۱	۱	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۵	۹	۰	۹	۸	سیستان و بلوچستان
۳/۰۸	۴	۱	۲	۱	۱	۲	۲	۳	۲	۱	۱	۲	۴	۱	۶	۹	۷	خراسان جنوبی
۳/۳۷	۵	۱	۲	۱	۱	۵	۴	۴	۴	۴	۱	۲	۲	۴	۲	۹	۵	سمنان
۳/۴۱	۵	۱	۲	۱	۱	۳	۲	۴	۴	۵	۳	۲	۶	۴	۰	۷	۸	هرمزگان
۳/۴۹	۳	۲	۲	۱	۱	۳	۵	۶	۴	۶	۱	۲	۱	۳	۴	۹	۵	قم
۳/۶۵	۵	۲	۴	۱	۱	۵	۲	۴	۳	۴	۳	۲	۵	۵	۵	۵	۷	کرمان
۳/۶۷	۵	۱	۶	۱	۱	۵	۴	۴	۲	۷	۱	۲	۸	۳	۴	۵	۴	همدان
۳/۷۴	۴	۲	۲	۱	۲	۳	۲	۳	۵	۵	۱	۲	۹	۲	۴	۹	۵	کرمانشاه
۳/۹۱	۴	۲	۶	۱	۱	۵	۴	۱۰	۵	۶	۱	۲	۴	۵	۳	۷	۰	یزد
۴/۰۰	۴	۲	۴	۱	۱	۸	۲	۴	۴	۵	۱	۲	۷	۶	۴	۵	۸	گلستان
۴/۰۵	۴	۲	۶	۲	۱	۶	۴	۵	۴	۶	۳	۲	۳	۳	۵	۹	۴	گیلان
۴/۱۰	۳	۷	۵	۱	۱	۴	۴	۳	۲	۴	۳	۲	۵	۴	۶	۷	۸	خراسان رضوی
۴/۱۳	۶	۲	۷	۱	۱	۸	۴	۵	۳	۶	۳	۲	۳	۳	۵	۷	۵	مرکزی
۴/۱۴	۵	۲	۶	۱	۵	۴	۴	۴	۴	۵	۱	۲	۶	۵	۱	۹	۷	لرستان
۴/۱۶	۴	۳	۵	۱	۵	۱	۵	۵	۴	۴	۱	۲	۸	۴	۵	۷	۷	آذربایجان شرقی
۴/۲۳	۵	۴	۳	۱	۱	۳	۲	۶	۵	۵	۳	۲	۷	۴	۴	۷	۹	فارس
۴/۲۴	۵	۱	۷	۱	۴	۶	۴	۴	۴	۵	۳	۲	۷	۳	۳	۹	۶	زنجان
۴/۴۰	۵	۱	۷	۱	۷	۵	۳	۵	۷	۱	۴	۲	۶	۳	۲	۹	۷	اردبیل
۴/۴۱	۶	۱	۶	۱	۹	۵	۵	۴	۴	۵	۱	۲	۱۰	۸	۴	۰	۴	کردستان
۴/۴۲	۶	۱	۶	۱	۱	۷	۴	۵	۵	۶	۱	۲	۵	۶	۴	۹	۵	قزوین
۴/۵۱	۴	۱	۸	۱	۱	۶	۶	۱۰	۵	۱۰	۱	۲	۳	۶	۷	۰	۶	اصفهان
۴/۵۱	۹	۲	۴	۱	۱	۴	۴	۵	۶	۶	۱	۲	۵	۱۰	۳	۹	۴	بوشهر
۴/۶۶	۷	۱	۸	۱	۸	۷	۵	۲	۱۰	۱	۱	۲	۸	۲	۲	۹	۶	ایلام

مؤلفه‌های آماری آمینیت سرمایه‌گذاری	ضریب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزااحت ملکی	شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرفوت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به موقع احکام قضایی	استان/ عنوان مؤلفه آماری
۴/۷۵	۳	۱	۸	۱	۷	۸	۴	۲	۵	۶	۱	۲	۶	۲	۶	۹	۵	خراسان شمالی
۴/۷۸	۸	۳	۷	۱	۱	۹	۴	۳	۵	۵	۳	۲	۶	۵	۵	۹	۶	خوزستان
۴/۸۶	۴	۶	۵	۱	۱	۷	۶	۵	۵	۶	۱	۲	۳	۹	۹	۹	۵	البرز
۵/۰۲	۴	۱	۱۰	۱	۱۰	۷	۳	۸	۷	۱	۱	۲	۹	۸	۱	۹	۴	چهارمحال و بختیاری
۵/۱۷	۴	۲	۸	۱۰	۱	۸	۵	۶	۶	۹	۳	۲	۲	۸	۱	۹	۳	مازندران
۵/۶۰	۰	۱۰	۵	۱	۱	۱۰	۱۰	۸	۵	۹	۱	۲	۳	۸	۷	۹	۶	تهران
۵/۶۷	۹	۱	۱۰	۴	۸	۶	۳	۴	۹	۱	۳	۲	۶	۸	۹	۹	۵	کهگیلویه و بویر احمد
۴/۱۹	۴/۸۳	۲/۳۶	۵/۴۸	۱/۴۲	۲/۷۳	۵/۳۲	۳/۸۹	۴/۷۴	۴/۶۷	۴/۷۸	۱/۵۸	۱/۸۲	۵/۴۷	۵/۰۸	۴/۱۱	۷/۴۰	۵/۶۰	میانگین

توضیحات: ۱. مؤلفه رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری در پژوهش اصلی، جزء مؤلفه‌های آماری بوده که در خردادماه ۱۴۰۰ اطلاعات این مؤلفه در دسترس تیم پژوهش قرار گرفت و اطلاعات مربوطه تا دی‌ماه ۱۳۹۹ است. لکن شاید به دلیل کامل و جامع نبودن اطلاعات مربوط به این مؤلفه، به صورت نسبی در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها از وضعیت آماری نامناسب‌تری برخوردار شده که در صورت به‌روزرسانی شدن دقیق‌تر آمار آن امکان کاهش نمره آن دور از انتظار نمی‌باشد.

۲. شایان توضیح است در چهار مؤلفه خیانت در امانت،^۱ کلاهبرداری،^۲ تصرف عدوانی^۳ و مزاحمت ملکی،^۴ از آنجا که داده‌های مؤلفه‌های مربوط به این چهار ستون از سالنامه قوه قضائیه استخراج می‌شود و در آن گزارش، داده‌ها براساس ۱۰ پرونده پُرشکایت در هر استان ارائه می‌شود، در برخی استان‌ها این چهار مؤلفه جزء پرونده تشکیل شده نبود و در نتیجه اطلاعات این چهار مؤلفه برای همه استان‌ها در دسترس نبود؛ لذا تیم پژوهش تصمیم گرفت داده آماری در این استان‌ها (استان‌هایی که چهار مؤلفه فوق به دلیل آنکه آنها جزء ۱۰ پرونده پُرشکایت نبوده‌اند آماری برای آن موارد ذکر نشده است) را معادل کمترین عدد اعلامی در بین استان‌های دارای داده که در منابع اطلاعاتی برای آنها عددی اعلام شده، در نظر بگیرد و یا اعداد در دسترس در سالنامه سال ماقبل مربوط به آن استان لحاظ شود.

۳. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی اعمال نشده است.

۴. با توجه به جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۸ است، لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ و سالنامه آماری ۱۳۹۸ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۸ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه اول سال ۱۴۰۰ از سایر منابع معتبر در دسترس دریافت و در جدول ۳ به کار برده شده است.

۱. برای این مؤلفه، در سالنامه سال ۱۳۹۸ تنها برای استان‌های اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد اطلاعات در دسترس تیم تحقیق نبوده است که کمترین عدد در میان سایر استان‌ها برایشان منظور شده و برای استان‌های آذربایجان غربی، سمنان، کرمانشاه، گیلان و لرستان اعدادی در سالنامه سال ۱۳۹۸ منظور نشده بود، لکن به دلیل آنکه در سالنامه سال ۱۳۹۷ قوه قضائیه استان‌های فوق دارای عدد بوده، برایشان همان اطلاعات سالنامه قبلی منظور شده است و در بقیه استان‌ها این مؤلفه جزء ۱۰ پرونده اول پُر تعداد بوده و دارای داده می‌باشند.
۲. برای این مؤلفه، تنها در مورد استان‌های چهارمحال و بختیاری و کرمان داده در دسترس تیم تحقیق برای سالنامه سال ۱۳۹۷ بوده و درباره سایر استان‌ها از اطلاعات سالنامه سال ۱۳۹۸ بهره گرفته شده است.
۳. برای این مؤلفه، تنها در مورد استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان شمالی، زنجان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان داده در دسترس تیم تحقیق بوده و برای سایر استان‌ها کمترین عدد در میان سایرین لحاظ شده است.
۴. برای این مؤلفه نیز در سالنامه سال ۱۳۹۸ فقط آمار استان‌های اردبیل، کهگیلویه و بویراحمد، گیلان و مازندران در دسترس تیم تحقیق بوده است.

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۵۲ از ۱۰ و ۱۰ بدترین وضعیت)

۲. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۳۹)

۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۲۴)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی زمستان ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۵۰)

۲. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۶۳)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۸۹)

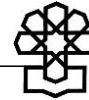
مقایسه نتایج ارزیابی بهار ۱۴۰۰ با زمستان ۱۳۹۹ و فصول گذشته نشان می‌دهد مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» و «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» در فصول متعدد حائز نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها شده‌اند و مشترک بوده‌اند.

جدول ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰

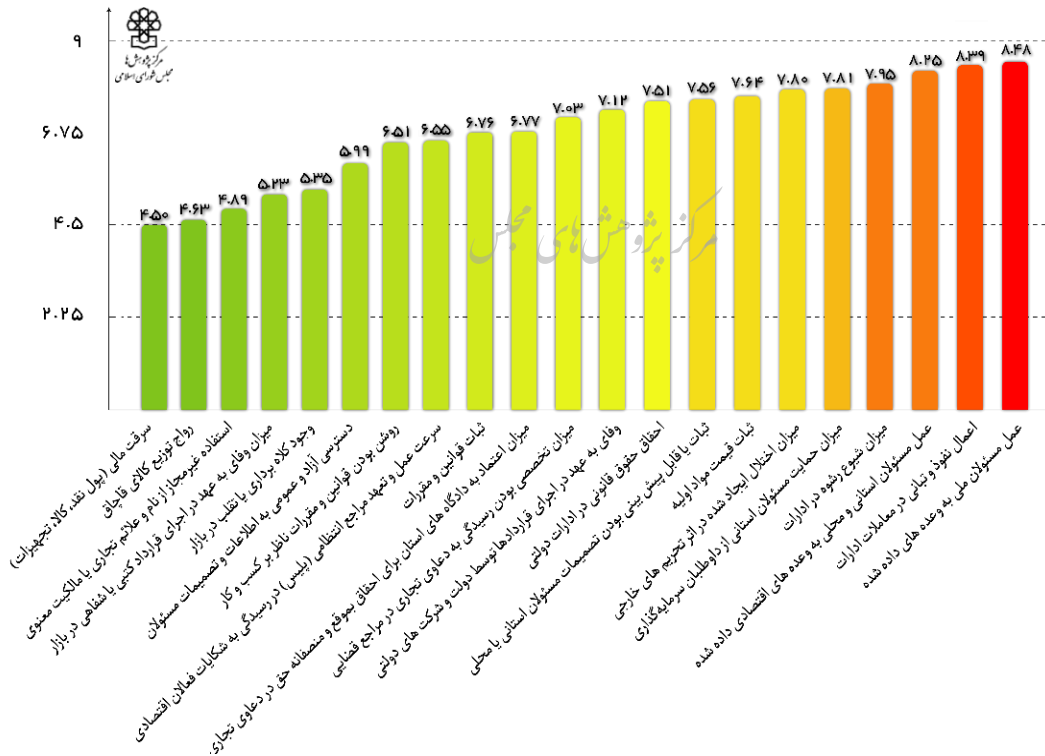
و مقایسه وضعیت آن با زمستان ۱۳۹۹

بهار ۱۴۰۰		زمستان ۱۳۹۹		عنوان مؤلفه
رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	
۱	۴/۵۰	۱	۴/۵۹	سرتقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)
۲	۴/۶۳	۲	۴/۶۰	رواج توزیع کالای قاچاق
۳	۴/۸۹	۳	۴/۹۴	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۴	۵/۲۳	۴	۵/۱۳	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۵	۵/۳۵	۵	۵/۳۳	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۶	۵/۹۹	۶	۵/۹۶	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۷	۶/۵۱	۷	۶/۴۱	روشن بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۸	۶/۵۵	۸	۶/۴۲	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۹	۶/۷۶	۱۰	۶/۶۲	ثبات قوانین و مقررات
۱۰	۶/۷۷	۹	۶/۶۱	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۱۱	۷/۰۳	۱۱	۶/۸۹	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۱۲	۷/۱۲	۱۲	۷/۰۰	وفای به عهد در اجرای قراردادهای توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۳	۷/۵۱	۱۳	۷/۴۴	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۱۴	۷/۵۶	۱۴	۷/۵۱	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۱۵	۷/۶۴	۱۵	۷/۵۴	ثبات قیمت مواد اولیه
۱۶	۷/۸۰	۱۶	۷/۶۵	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۱۷	۷/۸۱	۱۷	۷/۷۹	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۱۸	۷/۹۵	۱۸	۷/۹۴	میزان شیوع رشوه در ادارات
۱۹	۸/۲۵	۱۹	۸/۲۴	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۲۰	۸/۳۹	۲۰	۸/۳۹	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۲۱	۸/۴۸	۲۱	۸/۵۲	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
	۶/۷۷		۶/۷۳	میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی

توضیح: ۱۰. بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر - وضعیت نامناسب‌تر.

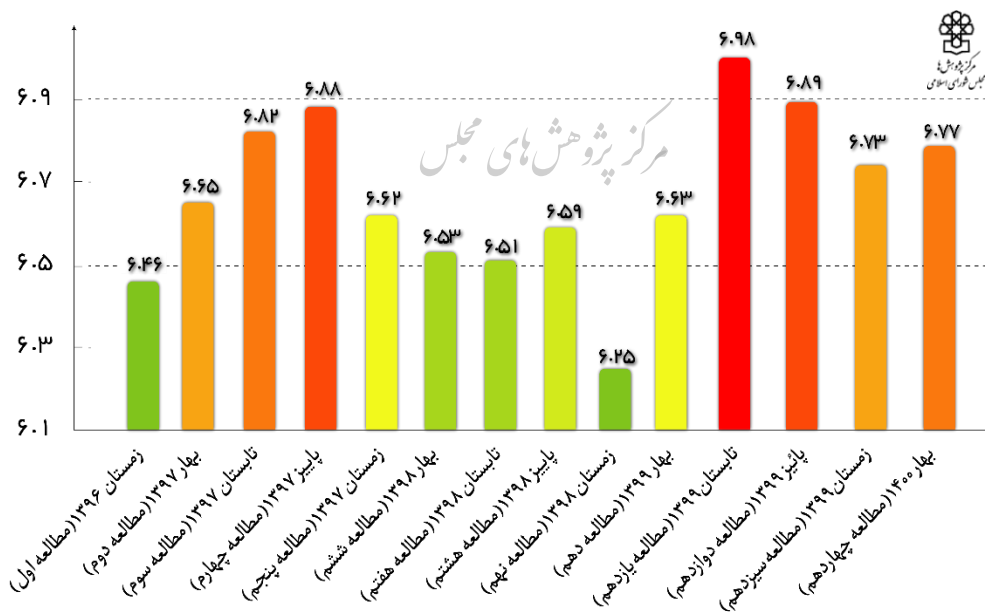
نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰

نمودار ۳. نشان‌دهنده روند تغییرات شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی طی

۱۴ مطالعه انجام شده است.

نمودار ۳. مقایسه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی در ۱۴ فصل اخیر

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها

میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰ در جدول ۵ ارائه شده است. این جدول نشان می‌دهد در بهار ۱۴۰۰ استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده‌اند. شایان ذکر است در زمستان ۱۳۹۹ استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، کرمانشاه و ایلام به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، قزوین و گلستان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده بودند.

جدول ۵. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD) به تفکیک

استان‌ها در بهار ۱۴۰۰ و مقایسه آن با پایش زمستان ۱۳۹۹ (نمره ۱۰: نامناسب‌ترین)

ارزیابی		استان	ردیف	ارزیابی		استان	ردیف
زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰			زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰		
۶/۷۳	۶/۷۹	خراسان رضوی	۱۷	۶/۲	۶/۳۱	خراسان جنوبی	۱
۶/۷۵	۶/۸۱	همدان	۱۸	۶/۴۴	۶/۴۱	سمنان	۲
۶/۹۷	۶/۸۳	ایلام	۱۹	۶/۴۳	۶/۴۴	گلستان	۳
۶/۷۵	۶/۸۶	گیلان	۲۰	۶/۷	۶/۵۶	اردبیل	۴
۶/۹۶	۶/۸۸	آذربایجان شرقی	۲۱	۶/۵۱	۶/۵۸	مازندران	۵
۶/۷۸	۶/۸۸	لرستان	۲۲	۶/۵۶	۶/۶۰	یزد	۶
۶/۷۴	۶/۸۸	کردستان	۲۳	۶/۵۸	۶/۶۲	هرمزگان	۷
۶/۸۷	۶/۹۲	آذربایجان غربی	۲۴	۶/۲۹	۶/۶۳	قزوین	۸
۷	۶/۹۳	کرمانشاه	۲۵	۶/۷	۶/۶۵	خراسان شمالی	۹
۶/۹۴	۶/۹۴	زنجان	۲۶	۶/۷۶	۶/۶۹	اصفهان	۱۰
۶/۸۹	۶/۹۴	البرز	۲۷	۶/۷	۶/۷۵	قم	۱۱
۶/۸۴	۷/۰۲	فارس	۲۸	۶/۶۴	۶/۷۵	کرمان	۱۲
۶/۹۴	۷/۰۳	خوزستان	۲۹	۶/۶۹	۶/۷۷	چهارمحال و بختیاری	۱۳
۶/۹۳	۷/۰۴	تهران	۳۰	۶/۸۳	۶/۷۷	سیستان و بلوچستان	۱۴
۷/۰۳	۷/۱۳	کهگیلویه و بویراحمد	۳۱	۶/۶۲	۶/۷۸	مرکزی	۱۵
۶/۷۳	۶/۷۷	میانگین کشوری (میانگین ساده)		۶/۶۶	۶/۷۹	بوشهر	۱۶

توضیحات: شایان ذکر است در محاسبه میانگین از روش ساده استفاده شده است.

نمره ۱ مناسب‌ترین و نمره ۱۰ نامناسب‌ترین ارزیابی.

جدول ۶. بررسی وضعیت تغییر رتبه‌ای استان‌ها بر اساس میانگین‌های چهار فصل منتهی به بهار ۱۴۰۰ بر حسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

رتبه منتهی به بهار ۱۴۰۰	رتبه منتهی به زمستان ۱۳۹۹	رتبه منتهی به پاییز ۱۳۹۹	سال منتهی به بهار ۱۴۰۰	سال منتهی به زمستان ۱۳۹۹	سال منتهی به پاییز ۱۳۹۹	استان	ردیف
۷	۵	۵	۶/۷۴	۶/۶۸	۶/۵۲	اردبیل	۱
۹	۱۳	۱۸	۶/۷۷	۶/۸۲	۶/۷۶	اصفهان	۲
۲۵	۳۰	۳۰	۶/۹۷	۷/۰۲	۶/۹۵	البرز	۳
۱۲	۷	۴	۶/۸۰	۶/۶۸	۶/۵۰	ایلام	۴
۱۷	۱۸	۲۴	۶/۸۶	۶/۸۶	۶/۸۰	آذربایجان شرقی	۵
۲۱	۲۲	۲۶	۶/۹۲	۶/۹۰	۶/۸۲	آذربایجان غربی	۶
۱۸	۱۰	۱۰	۶/۸۸	۶/۷۷	۶/۶۸	بوشهر	۷
۳۱	۳۱	۳۱	۷/۰۵	۷/۰۲	۶/۹۶	تهران (بدترین استان ارزیابی شده)	۸
۱۵	۱۴	۱۱	۶/۸۴	۶/۸۳	۶/۶۹	چهارمحال و بختیاری	۹
۲	۳	۳	۶/۵۸	۶/۵۴	۶/۴۸	خراسان جنوبی	۱۰
۱۴	۱۹	۲۱	۶/۸۳	۶/۸۷	۶/۷۸	خراسان رضوی	۱۱
۱۶	۱۵	۲۰	۶/۸۶	۶/۸۴	۶/۷۸	خراسان شمالی	۱۲
۲۸	۲۴	۱۹	۷/۰۱	۶/۹۱	۶/۷۶	خوزستان	۱۳
۲۹	۲۹	۲۸	۷/۰۴	۶/۹۹	۶/۸۲	زنجان	۱۴
۵	۸	۹	۶/۶۷	۶/۷۱	۶/۶۷	سمنان	۱۵
۱۹	۲۰	۱۷	۶/۹۱	۶/۸۸	۶/۷۵	سیستان و بلوچستان	۱۶
۲۷	۲۸	۲۷	۷/۰۰	۶/۹۵	۶/۸۲	فارس	۱۷
۳	۴	۸	۶/۶۱	۶/۶۱	۶/۶۴	قزوین	۱۸
۱۳	۱۷	۲۵	۶/۸۲	۶/۸۵	۶/۸۰	قم	۱۹
۲۶	۲۵	۲۳	۶/۹۹	۶/۹۳	۶/۸۰	کردستان	۲۰
۸	۹	۱۲	۶/۷۵	۶/۷۴	۶/۷۰	کرمان	۲۱
۲۴	۲۳	۱۵	۶/۹۶	۶/۹۰	۶/۷۳	کرمانشاه	۲۲
۳۰	۲۱	۷	۷/۰۴	۶/۸۸	۶/۵۷	کهگیلویه و بویراحمد	۲۳
۱	۲	۲	۶/۵۳	۶/۴۹	۶/۴۴	گلستان (بهترین استان ارزیابی شده)	۲۴
۲۰	۱۶	۱۴	۶/۹۲	۶/۸۵	۶/۷۳	گیلان	۲۵
۲۳	۲۷	۲۹	۶/۹۶	۶/۹۴	۶/۸۴	لرستان	۲۶
۱۰	۱۲	۱۶	۶/۷۷	۶/۸۱	۶/۷۴	مازندران	۲۷
۱۱	۱۱	۱۳	۶/۷۸	۶/۷۷	۶/۷۰	مرکزی	۲۸
۴	۶	۶	۶/۶۷	۶/۶۸	۶/۵۷	هرمزگان	۲۹
۲۲	۲۶	۲۲	۶/۹۲	۶/۹۳	۶/۸۰	همدان	۳۰
۶	۱	۱	۶/۷۱	۶/۴۵	۵/۸۴	یزد	۳۱

بدین معنا که هرچه رتبه بالاتر باشد یا بالاتر برود، وضعیت آن استان نسبت به سایر استان‌های دیگر نامناسب‌تر شده است. برای مثال در جدول بالا، وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در استان کهگیلویه و بویراحمد به یکباره به شدت نامناسب شده و با افزایش کمیت شاخص پایشی رتبه آن استان نیز افزایش

یافته است و از رتبه ۷ از چهار پایش منتهی به پاییز ۱۳۹۹ به رتبه ۳۰ام در چهار پایش منتهی به بهار ۱۴۰۰ تنزل یافته^۱ یا استان قم که در رتبه منتهی به پاییز ۱۳۹۹ رتبه ۲۵ را کسب کرده بود در رتبه منتهی به پایش بهار ۱۴۰۰ به رتبه ۱۳ ارتقا یافته است که به نوعی وضعیت آن نسبت به سایر استان‌ها در این چهار دوره مناسب‌تر شده است. در این میان برخی استان‌ها هم هیچ تغییری در رتبه‌بندی نکرده‌اند؛ استان تهران همواره رتبه ۳۱ام یا نامناسب‌ترین را به خود اختصاص داده و استان گلستان رتبه اول یا مناسب‌ترین را و برخی دیگر تغییرات بسیار کم یک یا دورتبه‌ای داشته‌اند.

براساس این جدول استان‌هایی که بیشترین تغییر رتبه‌ای را در سال منتهی به بهار ۱۴۰۰ نسبت به سال منتهی به زمستان ۱۳۹۹ به خود اختصاص داده‌اند، عبارتند از: استان بوشهر از رتبه ۱۰ به ۱۸ (نامناسب‌تر)، استان البرز از رتبه ۳۰ به ۲۵ (مناسب‌تر)، استان ایلام از رتبه ۷ به ۱۲ (نامناسب‌تر)، استان خراسان رضوی از رتبه ۱۹ به ۱۴ (مناسب‌تر)، استان کهگیلویه و بویراحمد از رتبه ۲۱ به ۳۰ (نامناسب‌تر). با بررسی تغییرات کمیته و رتبه‌ای هر استان و دقیق شدن در نمرات کسب شده در ارزیابی‌ها (جدول ۶ این گزارش)، چرایی تغییرات در هر استان می‌تواند برای مقامات استانی و مسئولان مرتبط حائز اهمیت و نکات قابل توجهی باشد.

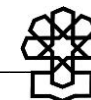
ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

جدول ۷ ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش را به تفکیک ۳۱ استان نشان می‌دهد. ۲۱ ستون جدول ۷ در واقع ۲۱ مؤلفه پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب زیر است:

۱. ثبات قیمت مواد اولیه
۲. ثبات قوانین و مقررات
۳. ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۴. روشن (واضح) بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار
۵. میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۶. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۷. میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۸. رواج توزیع کالای قاچاق
۹. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۱۰. میزان شیوع رشوه در ادارات
۱۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۱۲. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار

۱. (چرایی و بررسی دلایل تغییر وضعیت هر استان خود می‌تواند در قالب مطالعات جداگانه‌ای انجام شود).

۱۳. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۱۴. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۵. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۱۶. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۱۷. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۱۸. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۱۹. احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۲۰. میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۲۱. میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری

جدول ۷. رنکینگ ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک فعالان اقتصادی ۳۱ استان در پایش بهار ۱۴۰۰ (نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی)

میانگین	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	مؤلفه	استان
۶/۳۱	۷/۴۷	۷/۶۴	۶/۹۷	۴/۰۴	۳/۸۷	۷/۹۳	۸/۳۹	۶/۷۴	۵/۳۰	۴/۵۷	۷/۸۷	۶/۸۲	۵/۹۱	۳/۸۵	۶/۱۸	۵/۷۴	۵/۸۱	۶/۱۳	۷/۵۵	۶/۱۰	۷/۷۵	خراسان جنوبی	
۶/۴۱	۷/۴۸	۷/۳۳	۷/۲۳	۴/۴۲	۴/۰۹	۷/۸۴	۸/۳۱	۶/۸۰	۴/۸۰	۴/۷۸	۸/۰۲	۷/۳۵	۵/۶۷	۴/۳۲	۶/۶۶	۵/۶۶	۶/۱۶	۶/۳۲	۷/۱۵	۶/۵۵	۷/۸۱	سمنان	
۶/۴۴	۷/۲۵	۷/۷۸	۷/۲۲	۴/۴۳	۴/۳۳	۸/۰۹	۸/۲۷	۶/۵۶	۵/۰۴	۵/۰۸	۸/۲۵	۷/۸۸	۵/۷۰	۴/۳۵	۶/۳۲	۶/۰۸	۶/۰۵	۵/۸۸	۷/۰۷	۶/۱۷	۷/۴۴	گلستان	
۶/۵۶	۷/۶۳	۸/۱۰	۷/۴۶	۴/۶۶	۴/۳۷	۸/۲۸	۸/۳۳	۷/۰۵	۵/۳۰	۴/۷۹	۷/۹۸	۶/۹۳	۶/۰۳	۳/۸۸	۶/۶۴	۶/۱۷	۶/۰۹	۶/۴۶	۷/۵۵	۶/۴۴	۷/۷۳	اردبیل	
۶/۵۸	۷/۴۵	۷/۴۴	۷/۳۱	۴/۸۴	۴/۳۳	۷/۹۶	۸/۱۵	۷/۲۰	۵/۲۴	۵/۷۱	۸/۰۲	۷/۷۹	۵/۶۵	۴/۶۵	۶/۶۷	۶/۵۷	۶/۴۰	۶/۲۶	۶/۸۱	۶/۳۴	۷/۴۲	مازندران	
۶/۶۰	۷/۲۸	۷/۷۶	۷/۳۲	۴/۶۸	۴/۲۹	۷/۹۶	۸/۳۸	۶/۷۵	۵/۴۴	۵/۴۰	۸/۳۰	۷/۶۱	۵/۹۵	۴/۵۶	۶/۶۲	۵/۹۲	۶/۳۱	۶/۴۹	۷/۰۸	۶/۶۰	۷/۸۳	یزد	
۶/۶۲	۷/۵۴	۷/۸۸	۷/۶۸	۴/۱۲	۴/۲۰	۷/۸۸	۸/۰۸	۷/۰۱	۵/۳۲	۴/۸۵	۸/۲۶	۸/۰۱	۶/۰۱	۴/۴۰	۷/۱۳	۶/۳۳	۶/۴۸	۶/۴۳	۷/۲۲	۶/۸۶	۷/۳۹	هرمزگان	
۶/۶۳	۷/۵۲	۷/۳۱	۷/۲۳	۴/۹۳	۴/۲۴	۷/۹۴	۸/۲۱	۷/۱۷	۵/۳۸	۴/۷۴	۸/۱۴	۷/۸۸	۵/۹۴	۴/۸۵	۶/۹۳	۶/۲۹	۶/۸۸	۶/۳۳	۷/۳۸	۶/۴۴	۷/۵۵	قزوین	
۶/۶۵	۸/۲۲	۷/۷۸	۷/۱۷	۴/۵۵	۴/۳۸	۸/۳۳	۸/۶۲	۷/۱۹	۴/۷۰	۵/۵۹	۸/۵۹	۸/۰۵	۵/۶۴	۴/۵۲	۶/۹۳	۶/۲۸	۶/۳۷	۶/۲۵	۷/۳۰	۶/۰۳	۷/۰۷	خراسان شمالی	
۶/۶۹	۷/۸۱	۷/۴۹	۷/۵۸	۴/۹۸	۴/۱۶	۸/۱۰	۸/۴۶	۶/۹۶	۵/۱۰	۵/۱۴	۸/۲۵	۷/۸۵	۵/۷۸	۴/۵۷	۶/۸۹	۶/۳۷	۶/۵۹	۶/۴۹	۷/۳۸	۶/۷۱	۷/۸۳	اصفهان	
۶/۷۵	۷/۷۵	۷/۷۵	۷/۴۷	۵/۳۷	۴/۳۷	۸/۰۷	۸/۴۸	۷/۳۱	۵/۲۶	۵/۳۴	۸/۴۳	۷/۶۳	۶/۰۴	۴/۶۹	۶/۷۶	۶/۰۳	۶/۵۶	۶/۶۲	۷/۳۲	۶/۸۷	۷/۵۵	قم	
۶/۷۵	۷/۶۴	۷/۷۶	۷/۵۵	۴/۶۳	۴/۵۳	۸/۰۹	۸/۴۶	۷/۰۹	۵/۲۷	۵/۴۲	۸/۲۶	۷/۸۸	۶/۲۷	۴/۲۸	۶/۹۷	۶/۳۳	۶/۶۲	۶/۴۰	۷/۷۵	۶/۸۶	۷/۷۶	کرمان	
۶/۷۷	۷/۹۷	۷/۷۳	۶/۹۸	۴/۴۹	۴/۵۰	۸/۵۰	۸/۷۴	۷/۲۱	۵/۳۰	۵/۱۲	۸/۵۳	۷/۶۳	۶/۲۹	۳/۹۷	۷/۱۴	۶/۴۳	۶/۷۵	۶/۵۶	۷/۸۲	۶/۹۳	۷/۵۴	چهارمحال و بختیاری	
۶/۷۷	۷/۹۵	۷/۹۵	۷/۳۲	۴/۴۳	۴/۹۹	۸/۲۸	۸/۲۳	۶/۷۶	۵/۲۴	۵/۱۷	۸/۲۴	۷/۸۹	۶/۰۵	۴/۱۷	۷/۳۴	۷/۲۸	۶/۹۵	۵/۷۶	۷/۷۷	۶/۷۶	۷/۶۷	سیستان و بلوچستان	
۶/۷۸	۷/۸۲	۷/۷۸	۷/۴۹	۵/۰۹	۴/۵۸	۸/۱۹	۸/۶۱	۷/۰۸	۵/۳۷	۵/۳۲	۷/۹۵	۷/۶۶	۶/۰۱	۴/۵۴	۶/۸۴	۶/۲۵	۶/۶۳	۶/۶۲	۷/۶۶	۶/۸۲	۷/۹۸	مرکزی	
۶/۷۹	۷/۷۷	۷/۹۵	۷/۶۰	۴/۴۸	۴/۴۰	۸/۱۰	۸/۴۰	۷/۱۷	۵/۵۶	۵/۴۸	۸/۵۴	۸/۱۶	۵/۸۴	۴/۲۷	۷/۶۶	۶/۶۹	۷/۱۳	۶/۰۹	۷/۴۴	۶/۷۷	۷/۲۰	بوشهر	
۶/۷۹	۷/۶۷	۷/۹۱	۷/۵۴	۴/۷۶	۴/۵۴	۸/۱۵	۸/۴۶	۶/۹۷	۵/۲۶	۵/۴۵	۸/۴۴	۷/۹۸	۵/۹۵	۴/۸۵	۶/۹۴	۶/۵۵	۶/۸۰	۶/۵۵	۷/۴۸	۶/۸۲	۷/۶۲	خراسان رضوی	
۶/۸۱	۸/۱۹	۸/۱۲	۷/۵۱	۴/۸۶	۴/۴۳	۸/۴۷	۸/۵۶	۷/۲۲	۵/۳۴	۵/۳۷	۸/۲۵	۷/۸۲	۶/۳۱	۴/۴۹	۶/۹۵	۶/۳۳	۶/۴۴	۶/۳۹	۷/۹۴	۶/۷۰	۷/۵۱	همدان	
۶/۸۳	۸/۱۸	۷/۶۰	۷/۳۱	۴/۴۴	۴/۳۱	۸/۵۸	۸/۹۴	۷/۲۲	۵/۲۲	۵/۱۷	۸/۴۴	۷/۴۴	۶/۳۵	۴/۰۴	۷/۴۱	۷/۰۴	۶/۸۴	۶/۴۵	۸/۰۸	۶/۷۴	۷/۵۸	ایلام	
۶/۸۶	۸/۲۷	۷/۹۰	۷/۵۵	۴/۸۹	۴/۷۱	۸/۵۹	۸/۵۵	۷/۵۶	۵/۳۰	۵/۴۶	۸/۲۶	۸/۱۷	۵/۶۹	۴/۵۰	۶/۹۳	۶/۶۰	۶/۹۵	۶/۲۶	۷/۵۶	۷/۰۴	۷/۴۳	گیلان	
۶/۸۸	۷/۷۷	۷/۶۹	۷/۵۴	۵/۱۹	۴/۳۹	۸/۳۵	۸/۴۸	۷/۱۰	۵/۱۹	۵/۶۴	۸/۴۷	۸/۲۰	۵/۹۰	۴/۸۹	۷/۰۳	۶/۴۴	۶/۸۵	۶/۶۲	۷/۸۷	۶/۹۸	۸/۰۲	آذربایجان شرقی	
۶/۸۸	۸/۴۶	۸/۰۱	۷/۵۷	۴/۵۹	۴/۷۹	۸/۵۹	۸/۵۱	۷/۴۰	۵/۴۳	۴/۹۹	۸/۲۴	۷/۶۴	۵/۹۶	۴/۱۰	۷/۴۵	۷/۱۶	۷/۲۲	۶/۲۷	۸/۲۰	۶/۵۷	۷/۴۰	لرستان	
۶/۸۸	۷/۵۸	۷/۹۶	۷/۲۲	۴/۹۴	۴/۹۴	۸/۵۹	۸/۶۸	۷/۴۲	۵/۱۶	۵/۹۸	۸/۴۲	۸/۰۳	۶/۴۴	۳/۹۲	۷/۰۲	۶/۹۱	۶/۵۵	۶/۶۰	۸/۲۰	۶/۸۴	۷/۱۶	کردستان	
۶/۹۲	۷/۹۵	۷/۹۵	۷/۵۷	۵/۲۲	۴/۳۸	۸/۵۶	۸/۶۰	۷/۳۱	۵/۳۹	۵/۳۵	۸/۲۷	۷/۹۰	۶/۶۷	۴/۵۳	۷/۱۷	۶/۴۷	۷/۰۴	۶/۷۲	۷/۷۶	۷/۰۳	۷/۸۰	آذربایجان غربی	
۶/۹۳	۷/۶۷	۸/۱۹	۷/۳۴	۵/۱۵	۴/۹۷	۸/۳۴	۸/۴۸	۷/۱۷	۵/۱۰	۵/۲۴	۸/۶۸	۸/۳۲	۶/۵۲	۴/۲۳	۷/۱۵	۶/۷۹	۷/۱۴	۶/۵۳	۸/۰۱	۶/۶۹	۷/۸۳	کرمانشاه	
۶/۹۴	۷/۹۴	۷/۷۲	۷/۲۸	۴/۸۷	۴/۶۰	۸/۶۲	۸/۷۸	۷/۲۲	۵/۴۱	۵/۱۲	۸/۵۱	۷/۸۹	۶/۴۸	۴/۸۳	۷/۲۹	۶/۳۰	۶/۸۲	۶/۸۹	۷/۹۹	۷/۳۴	۷/۹۵	زنجان	
۶/۹۴	۷/۹۰	۷/۶۵	۷/۸۵	۵/۱۰	۴/۷۰	۸/۲۷	۸/۶۶	۷/۰۸	۴/۹۷	۵/۶۴	۸/۶۸	۸/۳۹	۶/۰۷	۵/۵۴	۷/۱۸	۶/۷۱	۷/۱۳	۶/۸۷	۷/۳۰	۶/۶۱	۷/۶۲	البرز	
۷/۰۲	۷/۹۷	۷/۸۶	۷/۷۹	۵/۱۵	۴/۶۲	۸/۶۳	۸/۷۱	۷/۵۲	۵/۳۶	۵/۶۷	۸/۷۰	۸/۴۱	۵/۸۱	۴/۹۳	۷/۳۷	۷/۱۹	۷/۰۶	۶/۳۷	۷/۷۰	۶/۶۳	۷/۹۴	فارس	
۷/۰۳	۸/۱۲	۷/۹۲	۷/۵۸	۴/۵۹	۵/۲۹	۸/۶۲	۸/۶۵	۷/۴۶	۵/۴۳	۵/۴۷	۸/۵۹	۸/۱۹	۶/۰۸	۴/۶۹	۷/۳۶	۷/۲۸	۷/۱۳	۶/۸۵	۷/۷۸	۷/۰۳	۷/۵۷	خوزستان	
۷/۰۴	۷/۸۹	۸/۰۴	۷/۹۹	۵/۷۸	۴/۵۸	۸/۰۹	۸/۲۴	۷/۰۱	۵/۰۲	۵/۶۶	۸/۷۹	۸/۶۸	۵/۸۲	۵/۷۰	۷/۳۶	۷/۰۷	۷/۴۱	۶/۹۲	۷/۳۵	۷/۰۴	۷/۳۵	تهران	
۷/۱۳	۸/۲۹	۸/۴۰	۷/۷۹	۴/۱۸	۴/۸۳	۸/۵۲	۸/۵۵	۷/۷۷	۵/۸۳	۶/۳۰	۹/۱۳	۸/۷۵	۶/۰۶	۴/۶۴	۷/۴۰	۷/۱۷	۶/۷۰	۶/۹۱	۷/۹۶	۷/۲۵	۷/۳۹	کهگیلویه و بویراحمد	
۶/۷۷	۷/۸۲	۷/۸۲	۷/۴۶	۴/۷۷	۴/۵۱	۸/۲۷	۸/۴۸	۷/۱۴	۵/۲۵	۵/۳۲	۸/۳۷	۷/۸۹	۶/۰۲	۴/۴۹	۷/۰۲	۶/۵۳	۶/۷۰	۶/۴۵	۷/۵۹	۶/۸۳	۷/۶۰	میانگین استانی	

جدول ۷ نشان می‌دهد فعالان اقتصادی، کدام مؤلفه‌ها را مناسب‌تر یا نامناسب‌تر ارزیابی کرده‌اند. با تحلیل مقایسه‌ای این جدول با جدول ۶ (یا جداول متناظر آن) در گزارش پایش‌های قبلی و همین‌طور پایش بهار ۱۴۰۰ می‌توان مقایسه‌ها و تحلیل‌هایی انجام داد؛ از جمله اینکه مثلاً برای مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی» نامناسب‌ترین ارزیابی در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ مربوط به فعالان استان گیلان بوده است در حالی که برای پایش پاییز ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین ارزیابی از این مؤلفه مربوط به استان کردستان بوده و در پایش زمستان ۱۳۹۹ مربوط به استان کرمانشاه بوده است و برای پایش بهار مجدداً فعالان مشارکت‌کننده از استان کرمانشاه نامناسب‌ترین ارزیابی را ارائه داده‌اند.

امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در بهار ۱۴۰۰ به تفکیک حوزه‌های کاری در جدول ۸ و نمودار ۴ ارائه شده است.

جدول ۸. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

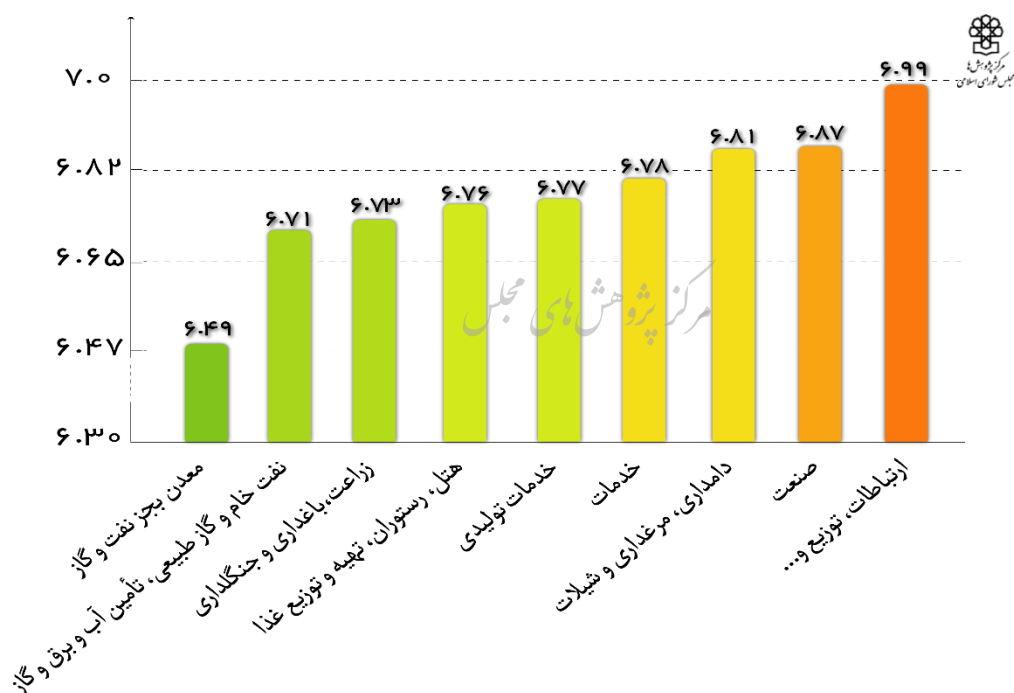
به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه زمستان ۱۳۹۹ و مقایسه با ارزیابی پایش بهار ۱۴۰۰

تغییر وضعیت بهار ۱۴۰۰ نسبت به زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۳۹۹	زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۶/۷۲	۶.۹۱	۶/۹۹	ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
نامناسب‌تر	۶/۷۰	۶.۶۹	۶/۸۷	صنعت (شامل کلیه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
نامناسب‌تر	۶/۶۶	۶.۷۷	۶/۸۱	دامداری، مرغداری و شیلات
مناسب‌تر	۶/۶۲	۶.۷۹	۶/۷۸	خدمات (آموزش، بهداشت و...)
مناسب‌تر	۶/۵۶	۶.۷۹	۶/۷۷	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
نامناسب‌تر	۶/۵۲	۶.۷۱	۶/۷۶	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
نامناسب‌تر	۶/۶۸	۶.۷۰	۶/۷۳	زراعت، باغداری و جنگلداری
مناسب‌تر	۶/۷۰	۶.۷۴	۶/۷۱	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز
نامناسب‌تر	۶/۵۳	۶.۴۶	۶/۴۹	معدن بجز نفت و گاز

فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه در بهار ۱۴۰۰ همانند دو پایش گذشته از حوزه کاری «معدن بجز نفت و گاز» مناسب‌ترین ارزیابی را از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه داده‌اند. نامناسب‌ترین ارزیابی را نیز فعالان حوزه «ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)» به خود اختصاص داده‌اند. این تغییرات وضعیت حوزه‌ها می‌تواند مورد مذاقه و تحلیل مسئولان مربوطه قرار گیرد.

نمودار ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری، بهار ۱۴۰۰

ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در بهار ۱۴۰۰

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، از هر یک از مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک هر حوزه کاری در جدول ۹ نشان داده شده است. جدول ۹ برای مثال نشان می‌دهد در مطالعه بهار ۱۴۰۰ مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» از منظر فعالان در هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا نامناسب‌ترین مؤلفه ارزیابی شده است (یعنی ایشان به وعده‌های داده شده خود کمتر عمل نموده‌اند) یا از منظر فعالان در بخش صنعت و ساختمان مؤلفه «سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)» مناسب‌ترین ارزیابی‌ها را در میان سایر مؤلفه‌ها به خود اختصاص داده است. برای بررسی بهتر روند پیمایش و کسب اطلاع از ارزیابی دقیق مشارکت‌کنندگان لازم است نتایج جدول ۹ در بهار ۱۴۰۰ با نتایج جدول متناظر در زمستان ۱۳۹۹ نیز مقایسه شود.

با افزایش تعداد داده‌ها (پاسخ‌های دریافت شده از فعالان اقتصادی شرکت‌کننده در این پیمایش) و امکان روندپژوهی با نتایج این سری مطالعات، می‌توان در مطالعات مستقلی، جداول متناظر جدول ۹ را در فصول مختلف این مطالعه بررسی و مقایسه کرد و دلالت‌های سیاستی متنوعی برای ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های کاری مختلف استخراج و پیشنهاد کرد.

جدول ۹. ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های (پیمایشی) امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در بهار ۱۴۰۰ (نامناسب‌ترین ارزیابی: ۱۰)

عنوان	صنعت و ساختمان	زراعت و باغداری	دامداری، مرغداری	معدن (بجز نفت و گاز)	نفت، گاز، آب و...	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا	ارتباطات، توزیع و حمل‌ونقل	تولیدی، بانک و بیمه	آموزش و بهداشت
ثبات قیمت مواد اولیه	۷/۷۰	۷/۱۹	۷/۶۵	۷/۰۹	۷/۷۶	۷/۶۰	۷/۶۵	۷/۴۸	
ثبات قوانین و مقررات	۶/۸۱	۶/۷۳	۷/۱۴	۶/۸۸	۷/۱۴	۶/۳۱	۶/۸۸	۶/۴۸	
ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان	۷/۵۵	۷/۴۲	۷/۵۱	۷/۴۶	۷/۰۵	۷/۴۷	۷/۶۶	۷/۴۸	
روشن بودن قوانین و مقررات کسب‌وکار	۶/۵۹	۶/۶۹	۶/۶۸	۶/۱۴	۶/۱۴	۶/۱۱	۶/۶۷	۶/۲۶	
میزان اعتماد به دادگاه‌های استان	۶/۷۳	۶/۶۲	۶/۷۴	۶/۲۸	۶/۸۶	۶/۹۳	۷/۰۱	۶/۸۹	
سرعت عمل و تعهد پلیس در رسیدگی به شکایات	۶/۵۵	۶/۴۰	۶/۷۰	۶/۴۶	۶/۶۴	۶/۳۶	۶/۸۱	۶/۵۳	
تخصصی بودن مراجع قضایی در دعاوی تجاری	۷/۰۴	۶/۸۶	۶/۹۹	۷/۲۵	۷/۰۵	۷/۱۹	۷/۳۱	۶/۸۱	
رواج توزیع کالای قاچاق	۴/۳۹	۴/۹۵	۵/۳۶	۳/۶۸	۳/۹۳	۴/۵۸	۵/۲۰	۴/۹۶	
دسترسی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان	۵/۹۸	۶/۲۲	۵/۹۸	۵/۸۶	۵/۵۴	۵/۹۷	۶/۱۴	۵/۸۲	
میزان شیوع رشوه در ادارات	۷/۹۶	۷/۷۸	۷/۷۸	۷/۴۴	۷/۶۵	۸/۰۵	۸/۲۸	۷/۹۴	
اعمال نفوذ و تباری در معاملات ادارات	۸/۳۶	۸/۲۸	۸/۲۹	۸/۱۲	۷/۹۷	۸/۵۹	۸/۷۱	۸/۴۳	
وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار	۵/۳۵	۵/۵۰	۵/۷۱	۴/۴۸	۵/۱۱	۵/۵۰	۵/۴۸	۵/۱۸	
میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد در بازار	۵/۱۹	۵/۴۸	۵/۲۳	۵/۳۶	۶/۱۷	۵/۱۷	۵/۱۴	۵/۳۹	
وفای به عهد دولت و شرکت‌های دولتی	۷/۱۰	۷/۰۲	۷/۱۷	۶/۹۰	۷/۷۲	۷/۲۹	۷/۰۷	۷/۱۷	
عمل مسئولان ملی به وعده‌ها	۸/۴۸	۸/۲۱	۸/۳۵	۸/۳۱	۸/۲۷	۸/۶۹	۸/۵۷	۸/۴۵	
عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌ها	۸/۲۱	۸/۱۱	۸/۱۶	۸/۰۲	۷/۹۸	۸/۵۸	۸/۴۱	۸/۳۲	
سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۴/۳۹	۴/۷۱	۴/۵۳	۴/۰۸	۴/۳۵	۴/۶۵	۴/۸۶	۴/۵۱	
استفاده غیرمجاز از نام تجاری و مالکیت معنوی	۴/۹۲	۴/۸۵	۴/۱۷	۳/۹۳	۴/۱۱	۴/۱۶	۵/۴۰	۵/۰۲	
احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی	۷/۵۷	۷/۳۵	۷/۵۸	۷/۳۹	۷/۷۵	۷/۴۴	۷/۶۰	۷/۵۷	
میزان اختلال در اثر تحریم‌های خارجی	۷/۷۵	۷/۲۷	۷/۷۲	۷/۵۹	۸/۰۴	۷/۳۷	۸/۰۶	۷/۹۹	
میزان حمایت مسئولان استانی از سرمایه‌گذاری	۷/۸۰	۷/۶۴	۷/۵۹	۷/۵۶	۷/۶۳	۸/۰۴	۷/۹۴	۷/۶۶	

۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

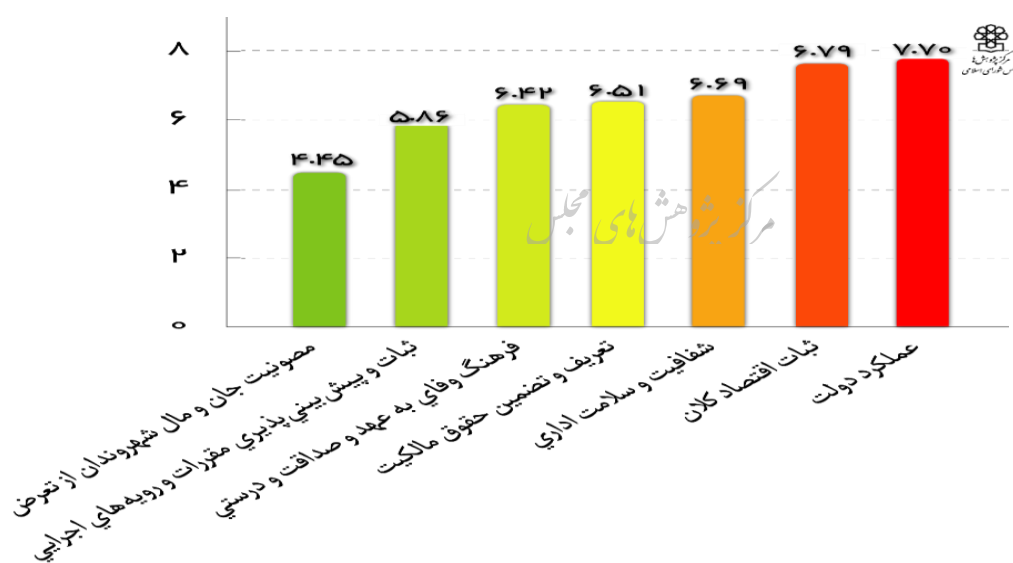
همچنان‌که در بخش‌های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبلی این پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود. یادآوری می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری مطابق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به‌صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به‌ترتیب زیر بوده است:

جدول ۱۰. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۹۹ و به‌ترتیب ارزیابی در بهار ۱۴۰۰

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	بهار ۱۳۹۹	تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹	زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰	میانگین سال ۱۳۹۹	تغییر بهار ۱۴۰۰ نسبت به زمستان ۱۳۹۹
۱	عملکرد دولت (نامناسب‌ترین - بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۷/۱۶۵	۷/۱۸۵	۷/۱۷۹	۷/۱۶۳	۷/۱۷۰	۷/۱۷۳	نامناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۶/۱۶۹	۷/۱۴۰	۷/۱۱۶	۶/۱۷۷	۶/۱۷۹	۷/۱۰۸	نامناسب‌تر
۴	شفافیت و سلامت اداری	۶/۱۰۹	۶/۱۸۸	۶/۱۷۲	۶/۱۶۹	۶/۱۶۹	۶/۱۶۸	تغییری نکرده
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۶/۱۴۵	۶/۱۷۰	۶/۱۶۷	۶/۱۴۱	۶/۱۵۱	۶/۱۵۶	نامناسب‌تر
۵	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی	۶/۱۰۸	۶/۱۵۷	۶/۱۵۴	۶/۱۳۸	۶/۱۴۲	۶/۱۳۸	نامناسب‌تر
۶	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۵/۱۵۷	۶/۱۰۵	۶/۱۰۲	۵/۱۷	۵/۱۸۶	۵/۹۰	نامناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب‌ترین - بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۳/۹۱	۴/۶۲	۴/۴۰	۴/۵	۴/۴۵	۴/۴۱	مناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

نمودار ۵. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به‌ترتیب ارزیابی در بهار ۱۴۰۰

در جدول ۱۰ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در بهار ۱۴۰۰ همانند چهارپایه گذشته در سال ۱۳۹۹، نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان مناسب‌ترین نماگر در چندپایه اخیر همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» است.

بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها^۱ به ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.^۲

– نماگر «عملکرد دولت»

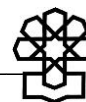
در بهار ۱۴۰۰ نیز مجدداً مشابه پایش قبل از آن، نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۷۰ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است. در زمستان ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۶۳، در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۷۹، در تابستان ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۸۵ و در بهار ۱۳۹۹ عملکرد دولت با کمیت ۷/۶۵ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر شناخته شده و وضعیت این نماگر در پایش‌های اخیر نیز به‌شدت نامناسب ارزیابی شده است.

جدول ۱۱. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در بهار ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	سمنان	۷/۳۵	۱۲	قم	۷/۶۶	۲۳	البرز
۲	قزوین	۷/۳۵	۱۳	آذربایجان شرقی	۷/۶۷	۲۴	آذربایجان غربی
۳	خراسان جنوبی	۷/۳۶	۱۴	مرکزی	۷/۶۹	۲۵	فارس
۴	مازندران	۷/۴۰	۱۵	ایلام	۷/۷۰	۲۶	خوزستان
۵	گلستان	۷/۴۵	۱۶	هرمزگان	۷/۷۰	۲۷	گیلان
۶	یزد	۷/۴۵	۱۷	خراسان رضوی	۷/۷۱	۲۸	همدان
۷	چهارمحال و بختیاری	۷/۵۶	۱۸	خراسان شمالی	۷/۷۲	۲۹	تهران
۸	کردستان	۷/۵۹	۱۹	اردبیل	۷/۷۳	۳۰	لرستان
۹	اصفهان	۷/۶۳	۲۰	کرمانشاه	۷/۷۴	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد
۱۰	زنجان	۷/۶۵	۲۱	سیستان و بلوچستان	۷/۷۴	میانگین کشوری	
۱۱	کرمان	۷/۶۵	۲۲	بوشهر	۷/۷۷		

۱. گفتنی است که در این قسمت براساس محاسبات انجام شده برای هر نماگر و برای همه استان‌ها که متشکل از داده‌های آماری و داده‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده در هر پایش به‌دست می‌آید، اعداد هر استان محاسبه شده سپس جهت ادراک بهتر و به‌وجود آمدن شرایط مقایسه مابین استان‌ها، رتبه‌بندی مابین اعداد همه استان‌ها در هر نماگر از مناسب‌ترین وضعیت تا نامناسب‌ترین عدد (عدد بیشتر) مرتب‌سازی شده‌اند.

۲. در جداول این بخش افزایش نمره به‌معنای نامناسب‌تر شدن وضعیت و نمره ۱۰: به‌معنای نامناسب‌ترین ارزیابی است.

شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰

– نماگر «ثبات اقتصاد کلان»

نماگر ثبات اقتصاد کلان در بهار ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۷۹ ارزیابی شده است؛ این نماگر در زمستان ۱۳۹۹ با کمیت ۶/۷۷ دومین نماگر بد در میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده بوده است. به عبارتی با توجه به شرایط کلان اقتصادی ایران و همچنین روند اتفاقات رخ داده در فصول گذشته این نماگر همچنان دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده است. وضعیت این نماگر در مطالعه بهار ۱۴۰۰ در استان‌های یزد، قم و مازندران نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و در استان‌های آذربایجان شرقی، کرمانشاه و زنجان نامناسب‌تر از بقیه بوده است. جدول ۱۲ رتبه‌بندی استان‌ها براساس نماگر ثبات اقتصاد کلان را نشان می‌دهد.

جدول ۱۲. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در بهار ۱۴۰۰

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	یزد	۶/۲۷	۱۲	اصفهان	۶/۷۳	۲۳	کردستان	۶/۹۱
۲	قم	۶/۳۲	۱۳	خراسان شمالی	۶/۷۴	۲۴	اردبیل	۶/۹۳
۳	مازندران	۶/۳۴	۱۴	لرستان	۶/۷۴	۲۵	همدان	۶/۹۷
۴	تهران	۶/۳۶	۱۵	خراسان رضوی	۶/۸۰	۲۶	چهارمحال و بختیاری	۷/۰۹
۵	بوشهر	۶/۴۱	۱۶	گلستان	۶/۸۲	۲۷	ایلام	۷/۰۹
۶	گیلان	۶/۴۵	۱۷	خراسان جنوبی	۶/۸۲	۲۸	فارس	۷/۲۶
۷	البرز	۶/۵۴	۱۸	خوزستان	۶/۸۳	۲۹	زنجان	۷/۲۸
۸	سمنان	۶/۶۴	۱۹	آذربایجان غربی	۶/۸۴	۳۰	کرمانشاه	۷/۳۷
۹	هرمزگان	۶/۶۴	۲۰	سیستان و بلوچستان	۶/۸۵	۳۱	آذربایجان شرقی	۷/۴۱
۱۰	قزوین	۶/۶۹	۲۱	مرکزی	۶/۸۵		میانگین کشوری	۶/۷۹
۱۱	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۷۰	۲۲	کرمان	۶/۸۹			

شکل ۴. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰

– نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

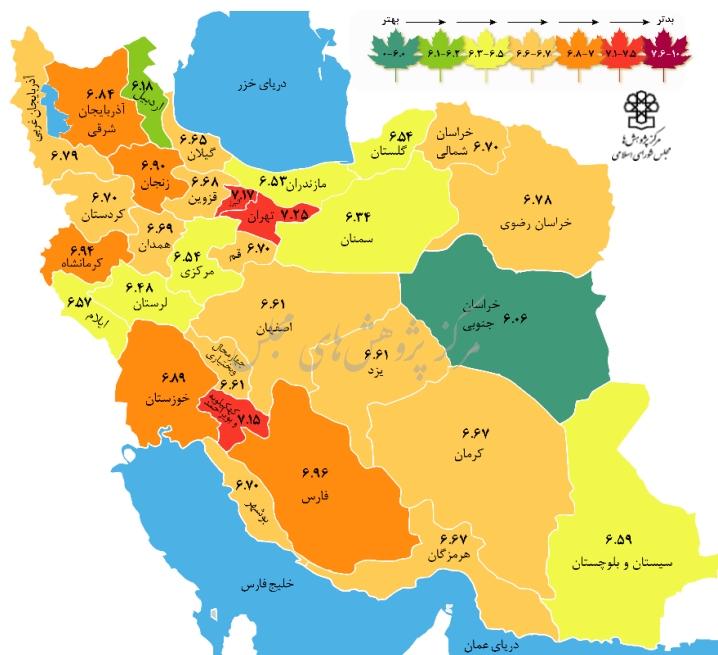
نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند و در جایگاه سوم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. جدول ۱۳ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در مطالعه بهار ۱۴۰۰ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که وضعیت استان‌های خراسان جنوبی، اردبیل و سمنان مناسب‌ترین و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، البرز و تهران نامناسب‌ترین ارزیابی را از منظر فعالان اقتصادی هر استان در این نماگر کسب کرده‌اند.

جدول ۱۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در بهار ۱۴۰۰

رتبه	استان	ارزیابی	رتبه	استان	ارزیابی	رتبه	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۶/۰۶	۱۲	اصفهان	۶/۶۱	۲۳	آذربایجان غربی	۶/۷۹
۲	اردبیل	۶/۱۸	۱۳	گیلان	۶/۶۵	۲۴	آذربایجان شرقی	۶/۸۴
۳	سمنان	۶/۳۴	۱۴	هرمزگان	۶/۶۷	۲۵	خوزستان	۶/۸۹
۴	لرستان	۶/۴۸	۱۵	کرمان	۶/۶۷	۲۶	زنجان	۶/۹۰
۵	مازندران	۶/۵۳	۱۶	قزوین	۶/۶۸	۲۷	کرمانشاه	۶/۹۴
۶	مرکزی	۶/۵۴	۱۷	همدان	۶/۶۹	۲۸	فارس	۶/۹۶
۷	گلستان	۶/۵۴	۱۸	خراسان شمالی	۶/۷۰	۲۹	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۱۵
۸	ایلام	۶/۵۷	۱۹	قم	۶/۷۰	۳۰	البرز	۷/۱۷
۹	سیستان و بلوچستان	۶/۵۹	۲۰	بوشهر	۶/۷۰	۳۱	تهران	۷/۲۵
۱۰	یزد	۶/۶۱	۲۱	کردستان	۶/۷۰			
۱۱	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۱	۲۲	خراسان رضوی	۶/۷۸		میانگین کشوری	۶/۶۹

شکل ۵. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰

– نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

در بهار ۱۴۰۰، این نماگر با عدد ۶/۵۱ از ۱۰ در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار گرفته است. در جدول ۱۴ رتبه‌بندی استان‌ها نمایش داده شده که در آن استان‌های یزد، خراسان جنوبی و سمنان مناسب‌ترین وضعیت و استان‌های تهران، کهگیلویه و بویر احمد و البرز نامناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند.

جدول ۱۴. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در بهار ۱۴۰۰

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	یزد	۵/۷۸	۱۲	مازندران	۶/۳۰	۲۳	خراسان رضوی	۶/۶۶
۲	خراسان جنوبی	۵/۸۶	۱۳	کرمان	۶/۳۷	۲۴	لرستان	۶/۹۳
۳	سمنان	۵/۹۷	۱۴	خراسان شمالی	۶/۳۸	۲۵	فارس	۶/۹۶
۴	همدان	۶/۰۲	۱۵	زنجان	۶/۴۷	۲۶	بوشهر	۷/۰۰
۵	گلستان	۶/۰۶	۱۶	چهارمحال و بختیاری	۶/۴۸	۲۷	سیستان و بلوچستان	۷/۰۵
۶	اردبیل	۶/۰۸	۱۷	آذربایجان غربی	۶/۵۱	۲۸	خوزستان	۷/۰۵
۷	قم	۶/۱۹	۱۸	گیلان	۶/۵۲	۲۹	البرز	۷/۲۱
۸	اصفهان	۶/۲۲	۱۹	آذربایجان شرقی	۶/۵۲	۳۰	کهگیلویه و بویر احمد	۷/۲۲
۹	مرکزی	۶/۲۵	۲۰	قزوین	۶/۵۸	۳۱	تهران	۷/۳۶
۱۰	کردستان	۶/۲۶	۲۱	ایلام	۶/۶۳		میانگین کشوری	۶/۵۱
۱۱	هرمزگان	۶/۲۹	۲۲	کرمانشاه	۶/۶۴			

شکل ۶. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان‌ها، بهار ۱۴۰۰

– نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستى»

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستى، دارای بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) در میان هفت نماگر دیگر است که بیش از نیمی از آنها پیمایشی هستند. این نماگر در بهار ۱۴۰۰، در رتبه پنجم قرار گرفته و وضعیت استان‌ها در این نماگر در جدول ۱۵ ارائه شده است.

جدول ۱۵. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستى» بهار ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	سیستان و بلوچستان	۵/۵۹	۱۲	قزوین	۶/۳۹	۲۳	کردستان	۶/۶۴
۲	خراسان جنوبی	۵/۷۴	۱۳	لرستان	۶/۴۱	۲۴	البرز	۶/۶۴
۳	سمنان	۵/۹۸	۱۴	مرکزی	۶/۴۵	۲۵	بوشهر	۶/۶۷
۴	هرمزگان	۶/۰۲	۱۵	زنجان	۶/۴۵	۲۶	یزد	۶/۷۰
۵	گلستان	۶/۰۸	۱۶	همدان	۶/۴۷	۲۷	فارس	۶/۷۲
۶	کرمان	۶/۱۱	۱۷	آذربایجان شرقی	۶/۴۸	۲۸	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۷۷
۷	اردبیل	۶/۱۸	۱۸	ایلام	۶/۵۱	۲۹	مازندران	۶/۸۱
۸	خراسان رضوی	۶/۱۹	۱۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۵۳	۳۰	اصفهان	۶/۹۸
۹	آذربایجان غربی	۶/۲۰	۲۰	قم	۶/۵۵	۳۱	تهران	۷/۰۱
۱۰	کرمانشاه	۶/۲۸	۲۱	خوزستان	۶/۵۵	میانگین کشوری	۶/۴۲	
۱۱	خراسان شمالی	۶/۳۵	۲۲	گیلان	۶/۶۳			

شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰

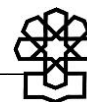

– نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض شامل هشت مؤلفه است که اکثر آنها آماری هستند. جدول ۱۷ رتبه‌بندی استان‌ها را براساس این نماگر نشان می‌دهد. در بهار ۱۴۰۰ فعالان اقتصادی استان‌های خراسان جنوبی، هرمزگان و سمنان مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان اقتصادی استان‌های تهران، خوزستان و کردستان نامناسب‌ترین ارزیابی را از نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» داشته‌اند. این نماگر در بهار ۱۴۰۰ همانند پایش‌های قبلی در میان هفت نماگر، به‌عنوان مناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است.

جدول ۱۷. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» بهار ۱۴۰۰

رتبف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	خراسان جنوبی	۳/۵۹	۱۲	قم	۴/۳۷	۲۳	کرمانشاه
۲	هرمزگان	۳/۸۰	۱۳	قزوین	۴/۴۲	۲۴	البرز
۳	سمنان	۳/۹۳	۱۴	خراسان رضوی	۴/۴۲	۲۵	مرکزی
۴	گلستان	۴/۱۷	۱۵	آذربایجان شرقی	۴/۴۶	۲۶	چهارمحال و بختیاری
۵	آذربایجان غربی	۴/۱۹	۱۶	فارس	۴/۴۷	۲۷	مازندران
۶	سیستان و بلوچستان	۴/۲۱	۱۷	لرستان	۴/۵۰	۲۸	کهگیلویه و بویر احمد
۷	یزد	۴/۲۳	۱۸	اردبیل	۴/۵۱	۲۹	کردستان
۸	بوشهر	۴/۲۴	۱۹	خراسان شمالی	۴/۵۳	۳۰	خوزستان
۹	کرمان	۴/۳۰	۲۰	گیلان	۴/۵۴	۳۱	تهران
۱۰	همدان	۴/۳۵	۲۱	ایلام	۴/۵۴		میانگین کشوری
۱۱	اصفهان	۴/۳۵	۲۲	زنجان	۴/۵۷		

شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰

۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر^۱ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل بهار ۱۴۰۰ کمیت ۶/۲۶ و برای زمستان ۱۳۹۹ کمیت ۶/۲۲ از ۱۰ به دست آمده است در حالی که برای فصل پاییز ۱۳۹۹ کمیت ۶/۳۷ و برای تابستان ۱۳۹۹ کمیت ۶/۴۶ از ۱۰ به دست آمده بود. به عبارتی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰ نسبت به دو فصل گذشته به سمت نامناسب شدن رفته است.

جدول ۱۸ وضعیت شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری (به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی و آماری) در بهار ۱۴۰۰ را به تفکیک استان‌ها نشان می‌دهد.

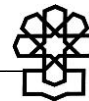
۱. مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

جدول ۱۸. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش بهار ۱۴۰۰

ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری		
		مؤلفه‌های پیمایشی	مؤلفه‌های آماری	شاخص ملی*
۱	خراسان جنوبی	۶/۳۱	۳/۰۸	۵/۶۶
۲	سمنان	۶/۴۱	۳/۳۷	۵/۸۱
۳	گلستان	۶/۴۴	۴/۰۰	۵/۹۵
۴	هرمزگان	۶/۶۲	۳/۴۱	۵/۹۸
۵	سیستان و بلوچستان	۶/۷۷	۳/۰۱	۶/۰۲
۶	یزد	۶/۶۰	۳/۹۱	۶/۰۶
۷	قم	۶/۷۵	۳/۴۹	۶/۱۰
۸	آذربایجان غربی	۶/۹۲	۲/۸۸	۶/۱۲
۹	اردبیل	۶/۵۶	۴/۴۰	۶/۱۳
۱۰	کرمان	۶/۷۵	۳/۶۵	۶/۱۳
۱۱	همدان	۶/۸۱	۳/۶۷	۶/۱۸
۱۲	قزوین	۶/۶۳	۴/۴۲	۶/۱۹
۱۳	مرکزی	۶/۷۸	۴/۱۳	۶/۲۵
۱۴	خراسان رضوی	۶/۷۹	۴/۱۰	۶/۲۵
۱۵	اصفهان	۶/۶۹	۴/۵۱	۶/۲۵
۱۶	خراسان شمالی	۶/۶۵	۴/۷۵	۶/۲۷
۱۷	کرمانشاه	۶/۹۳	۳/۷۴	۶/۲۹
۱۸	مازندران	۶/۵۸	۵/۱۷	۶/۳۰
۱۹	گیلان	۶/۸۶	۴/۰۵	۶/۳۰
۲۰	بوشهر	۶/۷۹	۴/۵۱	۶/۳۳
۲۱	آذربایجان شرقی	۶/۸۸	۴/۱۶	۶/۳۳
۲۲	لرستان	۶/۸۸	۴/۱۴	۶/۳۳
۲۳	کردستان	۶/۸۸	۴/۴۱	۶/۳۹
۲۴	ایلام	۶/۸۳	۴/۶۶	۶/۳۹
۲۵	زنجان	۶/۹۴	۴/۲۴	۶/۴۰
۲۶	چهارمحال و بختیاری	۶/۷۷	۵/۰۲	۶/۴۲
۲۷	فارس	۷/۰۲	۴/۲۳	۶/۴۶
۲۸	البرز	۶/۹۴	۴/۸۶	۶/۵۳
۲۹	خوزستان	۷/۰۳	۴/۷۸	۶/۵۸
۳۰	تهران	۷/۰۴	۵/۶۰	۶/۷۵
۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۱۳	۵/۶۷	۶/۸۴
	میانگین	۶/۷۷	۴/۱۹	۶/۲۶

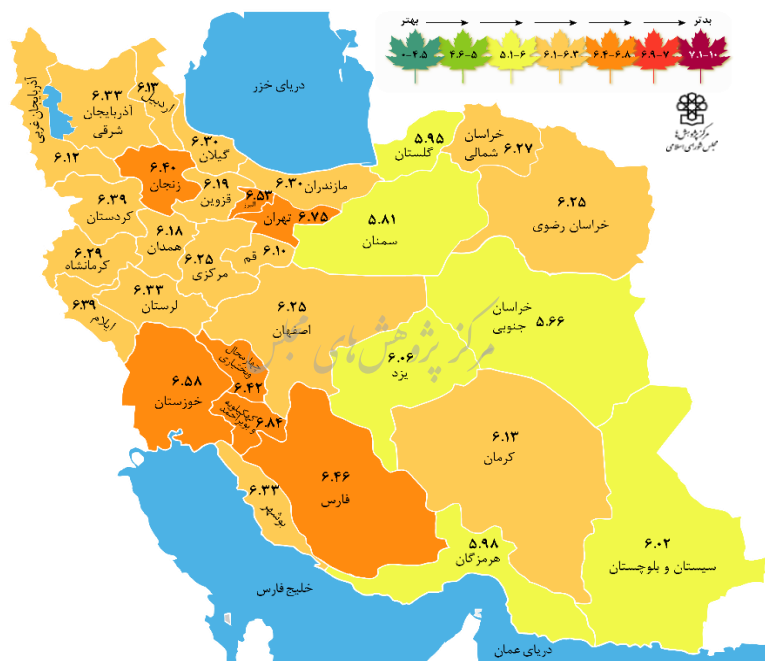
* شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است.

جدول ۱۸ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این پژوهش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل بهار ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان و برای فصل زمستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و قزوین و برای فصل پاییز

۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، آذربایجان غربی و گلستان بوده‌اند؛ در تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های ایلام، هرمزگان و سیستان و بلوچستان و در پایش بهار ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های یزد، خراسان جنوبی و گلستان مناسب‌ترین ارزیابی از نظر امنیت سرمایه‌گذاری را کسب کرده بودند. در مقابل، نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل بهار ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان، برای فصل زمستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و اصفهان و برای پاییز ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و کهگیلویه و بویراحمد بوده‌اند؛ در حالی که در تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و اصفهان نامناسب‌ترین وضعیت را دارا بوده‌اند.

شکل ۱۰. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این سلسله‌مطالعات فصلی، وضعیت برخی متغیرهای مرتبط با «امنیت سرمایه‌گذاری» را می‌سنجند، نه وضعیت «فروش» یا «محیط کسب‌وکار» را. به عبارتی، آنچه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌سنجد بیشتر از جنس ثبات قوانین و مقررات، سلامت اداری، تضمین حقوق مالکیت و فرهنگ وفای به عهد در بازارهاست.

برخی از نتایج حاصل از پایش امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰ عبارتند از:

۱. اطلاعات استخراج شده از جدول ۱۸ (شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری و رتبه‌بندی استان‌ها

براساس آن) و مقایسه دو شاخص پیمایشی (۶/۷۷) و آماری (۴/۱۹)، شکافی قابل توجه میان آمارهای رسمی (HD) و ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه (SD) را نشان می‌دهد. از این اختلاف می‌توان نتیجه گرفت که اتکای صرف به آمارهای رسمی ممکن است تحلیل‌ها و تفسیرهای امنیت سرمایه‌گذاری را دچار خطا کند. آنچه فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری خود ملاک تصمیم‌گیری قرار می‌دهند احساس و ادراک آنها از شاخص‌های مورد بررسی است و نه آمارهای رسمی.

۲. بررسی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از فصل پاییز ۱۳۹۷ با کمیت ۶/۴۳ و فصل زمستان ۱۳۹۷ با کمیت ۶/۱۸ و فصل بهار ۱۳۹۸ با کمیت ۶/۰۷ و فصل تابستان با کمیت ۶/۰۷ نشان‌دهنده بهبود وضعیت نسبی این شاخص تا تابستان ۱۳۹۸ بوده است، اما در پاییز ۱۳۹۸ با کمیت ۶/۱۲ مجدداً روند نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری بازگشته است، اما در پایش زمستان ۱۳۹۸ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری با کمیت ۵/۸۴ مناسب‌ترین وضعیت را طی ۱۴ فصل انجام شده این سلسله‌مطالعات نشان می‌دهد و مجدداً در بهار ۱۳۹۹ وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب شده و به کمیت ۶/۱۶ رسیده است و در تابستان ۱۳۹۹ با نامناسب‌تر شدن شاخص به ۶/۴۶ رسیده و در نهایت در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۶/۳۷ روند نامناسب شدن آن متوقف و قدری بهتر شده است و در نهایت برای پایش فصل زمستان ۱۳۹۹ با رسیدن شاخص به ۶/۲۲، روند بهبود نسبی شاخص ادامه یافته است، اما مجدداً برای فصل بهار ۱۴۰۰ شاخص با کمیت ۶/۲۶ مواجه شده که حکایت از توقف روند مناسب شدن آن و قدری نامناسب شدن وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری است.

۳. در بهار ۱۴۰۰ نیز مجدداً همانند چند پایش قبلی در سال ۱۳۹۹ نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۷/۷۰ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاستگذاران داشته باشد. شایان ذکر است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی). در عین حال در بهار ۱۴۰۰ نیز همانند چند مطالعه گذشته، مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

۴. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در بهار ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۷۹ دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده است. این نماگر در زمستان ۱۳۹۹ با کمیت ۶/۷۷ و در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۱۶ و در تابستان ۱۳۹۹ با عدد کمی ۷/۴۰ و در بهار ۱۳۹۹ نیز با کمیت ۶/۶۹ مانند زمستان ۱۳۹۸ دومین نماگر نامناسب از میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده بود. ملاحظه می‌شود که نه تنها این نماگر جایگاه دومین نماگر نامناسب را در چندین پایش اخیر حفظ کرده، بلکه با توجه به شرایط کلان اقتصادی ایران و همچنین

روند اتفاقات در زمستان ۱۳۹۸ و چهار فصل سال ۱۳۹۹، از جهش‌های ارزی تا تعطیلی‌های اجباری بنگاه‌ها و نوسانات ناگهانی بازار دارایی‌های مالی و سرمایه‌ای و آثار شدید شیوع بیماری کرونا، همچنان برابند ارزیابی‌ها، نامناسب‌تر شدن مؤلفه‌های نماگر ثبات اقتصاد کلان نسبت به سایر مؤلفه‌ها بوده است. ۵. در این مطالعه، به‌ترتیب مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۴۸)»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۳۹)» و «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۲۵)» نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به‌خود اختصاص داده‌اند و نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قراردادهای توسط نهادهای دولتی و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. **تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در این سلسله‌مطالعات نسبت به صحبت‌ها و قول و وعده‌های داده شده مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است.** قطعاً تداوم این روند منجر به سرخوردگی و ناامیدی کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه برای مشارکت در اقتصاد و بهبود کارایی می‌شود و هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

۶. در رتبه‌بندی استان‌ها براساس داده‌های آماری، شاهد نوعی پراکندگی استان‌های برخوردار و کمتر برخوردار در پایین و بالای فهرست هستیم. برای مثال، تهران در کنار استان کمتر برخوردار (کهگیلویه و بویراحمد) در پایین فهرست قرار گرفته که این امر می‌تواند به‌دلیل پراکندگی و تنوع مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری باشد. از طرف دیگر توجه به این نکته لازم است که هرچند یک بنگاه اقتصادی که در یک استان خاص فعالیت می‌کند، اما می‌تواند از مؤلفه‌های شکل‌دهنده امنیت سرمایه‌گذاری در دیگر استان‌ها متأثر باشد. برای مثال، مواد اولیه را از استانی دیگر خریده و چک برگشتی دارد یا برای انعقاد قراردادی به استان دیگر رفته و منجر به تصادف شده و یا محصولش را در جای دیگری فروخته و خلف وعده صورت گرفته و مواردی نظیر اینها، به‌عبارت دیگر نوعی درهم‌تنیدگی بین استانی وجود دارد که ایفای مسئولیت اجتماعی آحاد افراد در یک استان فقط شاخص آن استان را بهبود نمی‌بخشد، بلکه آثار جانبی مثبتی برای سایرین به‌طور مستقیم و غیرمستقیم دارد.

پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پُر شده

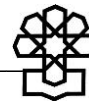
در این قسمت با توجه به اقدامات انجام شده در خصوص افزایش تعداد مشارکت‌کنندگان از فعالان کسب‌وکار در پایش امنیت سرمایه‌گذاری توضیحات و تحلیل‌هایی بیان می‌شود:

در پایش فصول سال ۱۳۹۸ با فرض اینکه تقریباً از هر ۱۵ نفری که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شود، دو نفر به صورت کامل اقدام به تکمیل پرسشنامه می‌کنند، به بیش از ۸۴۰۰۰ فعال اقتصادی لینک صفحه پرسشنامه پیامک می‌شد. از پایش زمستان ۱۳۹۸ به بعد با بررسی و به‌روزرسانی جامعه آماری در دسترس، تعداد جامعه آماری به ۴۷۷,۸۷۷ نفر رسید که از این تعداد، استان محل فعالیت بالغ بر ۳۶,۹۳۴ کاربر نامشخص ارزیابی شد. لکن بعد از به‌روزرسانی جامعه، نظر به اینکه در تجربه پایش‌های گذشته، تقریباً از هر ۲۵ نفر دعوت شده به صفحه پرسشنامه، یک نفر پرسشنامه را به‌درستی تکمیل و ارسال می‌نمود (ضریب ارسال: ۱ به ۲۵)، فرایند ارسال پیامک به صورت تدریجی طی دو مرحله انجام شد. در مرحله اول به ۴۰۰۰ فعال اقتصادی در هر استان (انتظار تکمیل ۱۶۰ پرسشنامه در هر استان) و در مرحله دوم به تمام مشارکت‌کنندگان پایش‌های قبلی پیامک لینک دعوت به تکمیل پرسشنامه بهار ۱۴۰۰ ارسال شد (انتظار مشارکت مجدد بیش از ۵۰ درصدی مشارکت‌کنندگان در زمستان ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ یا به عبارتی انتظار تکمیل ۲۰۰ پرسشنامه به‌طور متوسط در هر استان). اما در عمل تنها ۳۷ درصد از مشارکت‌کنندگان پایش‌های قبلی در این پایش نیز شرکت کرده‌اند.

جدول ۱. مقایسه ضریب ارسال پیامک به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۰ با زمستان ۱۳۹۹

میانگین کشوری	۱۷,۱۸	۱۶,۵۹
یزد	۱۶,۲۵	۱۷,۴۳
همدان	۲۲,۰۹	۲۲,۸۷
هرمزگان	۲۹,۷۷	۲۸,۸۵
مرکزی	۱۸,۵۰	۱۶,۶۶
مازندران	۱۷,۷۱	۱۹,۲۵
لرستان	۲۲,۸۰	۲۴,۸۷
گیلان	۲۶,۱۹	۲۶,۶۹
گلستان	۲۶,۵۷	۲۸,۴۸
کهگیلویه و کرمانشاه	۵۰,۶۶	۵۰,۰۰
کرمان	۲۷,۳۱	۲۷,۴۹
کردستان	۱۵,۳۸	۱۹,۹۵
کردستان	۳۲,۲۷	۳۰,۶۵
قم	۱۶,۴۰	۱۶,۰۳
قزوین	۲۶,۵۷	۲۲,۲۳
فارس	۱۴,۳۵	۱۳,۰۴
سیستان و بلوچستان	۱۹,۳۶	۲۴,۷۲
سمنان	۱۷,۲۸	۲۱,۲۶
زنجان	۱۴,۸۲	۱۸,۷۲
خوزستان	۱۳,۹۶	۱۲,۱۱
خراسان شمالی	۲۱,۵۱	۲۸,۷۷
خراسان رضوی	۹,۴۵	۸,۹۶
خراسان جنوبی	۱۶,۰۷	۲۲,۷۰
چهارمحال و بختیاری	۱۳,۲۶	۱۸,۲۶
تهران	۶,۷۶	۶,۶۰
بوشهر	۱۶,۵۳	۲۱,۰۰
ایلام	۲۹,۸۵	۴۳,۷۸
البرز	۱۱,۹۵	۱۳,۶۱
اصفهان	۱۲,۰۱	۷,۰۷
اردبیل	۱۶,۶۰	۲۳,۶۳
آذربایجان غربی	۱۲,۸۷	۱۴,۱۳
آذربایجان شرقی	۱۲,۱۶	۱۱,۰۸
استان	بهار ۱۴۰۰	زمستان ۱۳۹۹

در پایش بهار ۱۴۰۰ استان‌های تهران، اصفهان و خراسان رضوی به ترتیب کمترین ضریب بازگشت و بیشترین سطح مشارکت در پژوهش و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و کردستان به ترتیب بیشترین ضریب ارسال و کمترین سطح مشارکت در پژوهش را به‌خود اختصاص داده‌اند. در میانگین

کشوری با افزایش ضریب ارسال، میزان مشارکت بدتر شده است. به طور میانگین ضریب ارسال برای کل کشور ۱۷/۱۸ بود یعنی به طور تقریبی از هر ۱۷ فعال اقتصادی که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شد، تنها یک نفر اقدام به تکمیل و ارسال می‌نمود. البته برخی نیز علی‌رغم ورود به محیط پرسشنامه یا اقدام به پاسخگویی نمی‌کردند و یا تمامی سؤالات را تا انتها پاسخ نمی‌دادند.

در پژوهش اخیر (پایش بهار ۱۴۰۰) ۱۸۹۳۳ نفر (کاهش ۲/۶۷ درصدی نسبت به پژوهش زمستان ۱۳۹۹) به محیط پرسشنامه وارد شدند که از این تعداد تقریباً ۱۳۹۹۴ کاربر پاسخگویی به پرسشنامه را شروع کردند که این عدد رشد بیش از ۱۲/۵ درصدی نسبت به دوره قبل داشته است، اما همگی آنها تا پایان سؤالات و زدن دکمه ارسال نهایی ادامه نداده‌اند و تنها ۸۰۱۷ کاربر به طور کامل اقدام به تکمیل و ارسال پرسشنامه نموده بودند. از این تعداد بخشی از پرسشنامه‌ها به صورت تکراری و یا توسط افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده بود و یا هویت آنها برای تیم پژوهش احراز نشد و در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند. در نهایت ۷۸۲۷ پرسشنامه صحیح جمع‌آوری شد.

– وضعیت پرسشنامه‌های اختصاصی و کاهش اسپم

در پایش فصول زمستان ۱۳۹۶ تا پاییز ۱۳۹۸ سؤالات پرسشنامه از طریق وبگاه پرسشنامه به نشانی rcMajlisForm.ir در دسترس بود و این آدرس از طرق مختلف (ایمیل، پیامک و شبکه‌های اجتماعی) در اختیار فعالان اقتصادی قرار می‌گرفت. از آنجایی که نام و شماره تلفن تکمیل‌کننده پرسشنامه به صورت اختیاری از او سؤال می‌شد و با توجه به محدودیت‌های احراز هویت تکمیل‌کنندگان پرسشنامه در پایش فصول قبل، در پایش زمستان ۱۳۹۸ به بعد راهکاری به منظور کاهش فاصله تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده با پرسشنامه‌های احراز هویت شده ارائه شد.

در پایش بهار ۱۴۰۰ مشابه پایش‌های سال ۱۳۹۹ و زمستان ۱۳۹۸ به هریک از جامعه آماری لینک منحصر به فردی پیامک شد که کاربر را به پرسشنامه مخصوص به خود هدایت می‌کرد و ۱۳۴۴۳۱ پرسشنامه با لینک منحصر به فرد ایجاد شد. با این روش با وجود زمانبر بودن ساخت و بررسی پرسشنامه‌ها عملاً احراز هویت تکمیل‌کنندگان دقت بالاتری به خود گرفت تا جایی که از ۸۰۱۷ پرسشنامه تکمیل شده و ارسال شده توسط جامعه هدف، تنها ۱۹۰ پرسشنامه تکمیل شده به عنوان نامعتبر شناسایی شد (حدود ۲/۴ درصد که نسبت به پایش قبل ۱/۳ درصد بیشتر شده است). در صورتی که در پایش پاییز ۱۳۹۸ از ۵۷۱۵ پرسشنامه تکمیل شده صرفاً هویت ۳۸۰۱ پرسشنامه معتبر احراز شد. به بیان دیگر حدود ۳۳/۵ درصد از پرسشنامه‌ها نامعتبر شناسایی شده بودند. لازم به یادآوری است در پایش زمستان ۱۳۹۸ تعداد ۱۷۲ پرسشنامه به عنوان نامعتبر شناسایی شد که ۱/۷ درصد کل پرسشنامه‌های تکمیل شده بود.

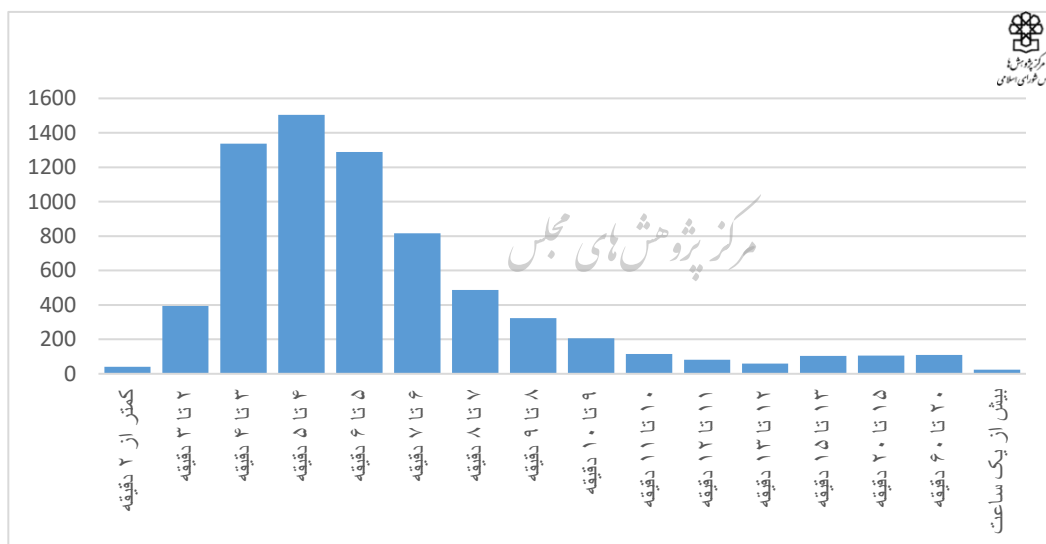
– وضعیت زمان پاسخگویی به پرسشنامه

در پژوهش بهار ۱۴۰۰ با ورود به محیط پرسشنامه دکمه‌ای تحت عنوان «شروع پاسخگویی» و در انتهای سؤالات دکمه‌ای با عنوان «تأیید و ارسال» قرار داده شده بود و فاصله زمانی کلیک روی این دو دکمه برای هر پرسشنامه ذخیره می‌شد که میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه ۶ دقیقه و ۴۹ ثانیه ارزیابی شد. (میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه در پایش قبلی ۶ دقیقه و ۴۷ ثانیه بود).

این موضوع از این جهت حائز اهمیت بوده و ارزیابی و بررسی شد که زمان لازم برای مطالعه متن سؤالات و پاسخگویی به آنها به‌طور عمده بین ۳ تا ۱۰ دقیقه است، لذا افرادی که در زمان بسیار کمتر از وقت معمولی فوق، اقدام به ارسال پاسخ‌ها نموده بودند، احتمال پاسخگویی از روی احساسات، تصادفی جواب دادن و از روی رفع تکلیف پُر کردن در آنها بسیار زیاد بوده است.

نمودار ۱. نمودار میله‌ای پراکندگی زمان پاسخگویی فعالان مشارکت‌کننده

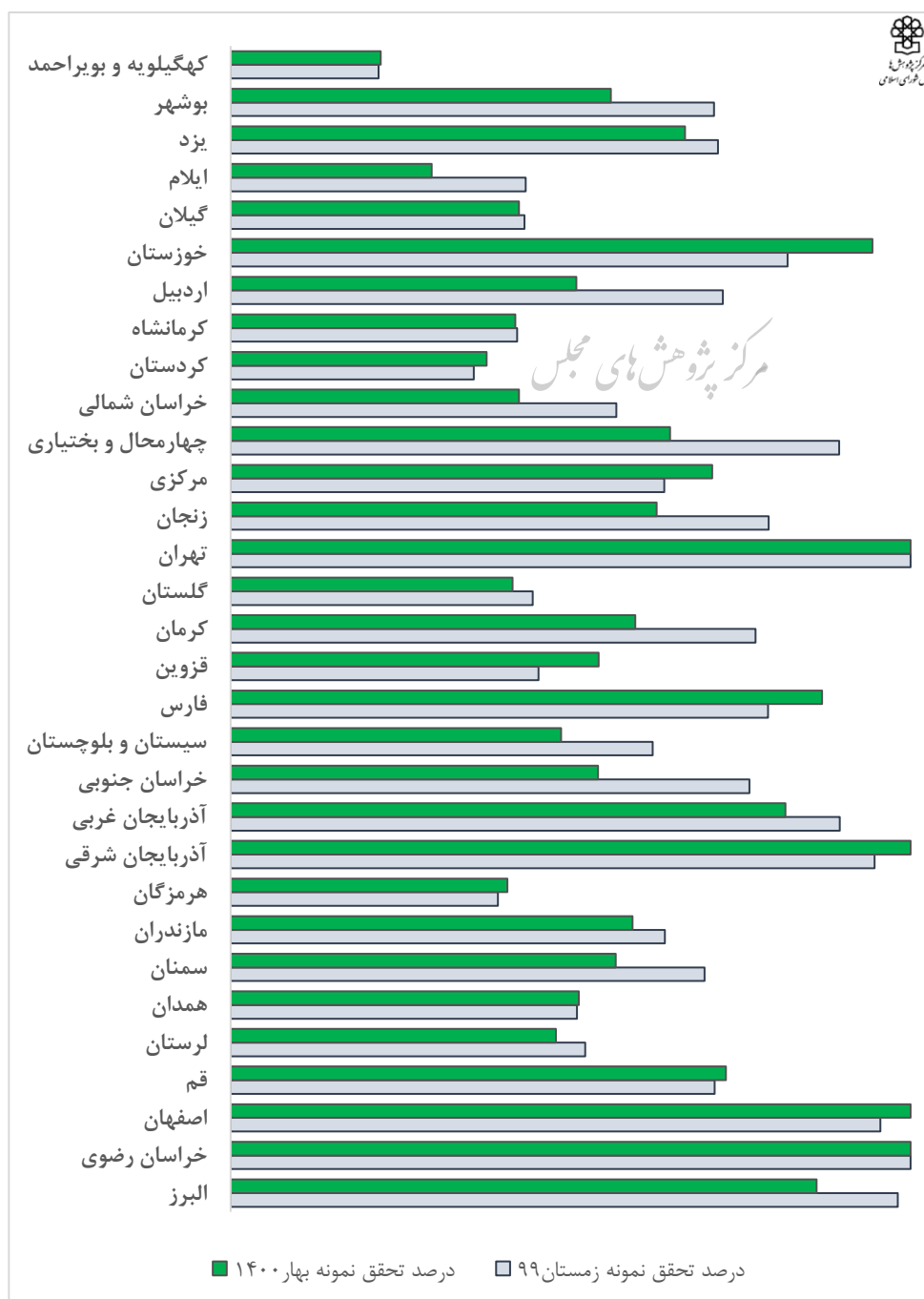
به پرسشنامه در پایش بهار ۱۴۰۰

در نمودار زیر نیز نشان داده شده که در پایش‌های بهار ۱۴۰۰ و زمستان ۱۳۹۹ بیشترین رشد درصد تحقق نمونه‌های لازم در استان‌های مختلف مشارکت‌کنندگان به چه نحوی بوده است.

نمودار ۲. میزان رشد تحقق حجم نمونه (براساس جدول مورگان)
در پایش زمستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۴۰۰

۱. برای استان تهران در هر دو فصل پاییز و زمستان ۱۳۹۸، ۱۰۰ درصد تحقق داشته‌ایم.

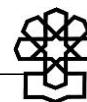
منابع و مآخذ

الف) پرسشنامه‌ها

تعداد ۷۸۲۷ پرسشنامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به بهار ۱۴۰۰ که فایل‌های پرسشنامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.

ب) کتب، مقالات و گزارش‌ها

۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.
۲. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۷. تابستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۲۶، اسفندماه ۱۳۹۸.
۳. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۸. پاییز ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۹۰، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۴. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۹. زمستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۷۱۳۱، تیرماه ۱۳۹۹.
۵. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید ملک‌الساداتی. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در ایران»، پژوهشنامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
۶. دسوتو، هراندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
۷. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب‌وکار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۸. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
۹. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «پایش امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۳۹۶ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، (ویرایش اول)، شماره مسلسل ۱۶۰۶۱، شهریورماه ۱۳۹۷.
۱۰. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۴. پاییز ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۵۲۶، تیرماه ۱۳۹۸.
۱۱. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۵. زمستان ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۶۱۹، مهرماه ۱۳۹۸.
۱۲. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۶. بهار ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۸۲۰، دی‌ماه ۱۳۹۸.
۱۳. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۰. بهار ۱۳۹۹ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۰۰،

- بهمن ماه ۱۳۹۹.
۱۴. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۱. تابستان ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۳۳، اسفندماه ۱۳۹۹.
۱۵. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۲. پاییز ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۵۷۸، تیرماه ۱۴۰۰.
۱۶. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۳. زمستان ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۸۴۲، آبان ماه ۱۴۰۰.
۱۶. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۱۷. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۳۹۸.
۱۸. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.
۱۹. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۳۹۸.
۲۰. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، خردادماه ۱۴۰۰»، ۱۴۰۰/۰۴/۷.
21. Cochran, William G. "1977 Sampling techniques."
22. Importance of the size of sample and its determination in the context of data related to the schools of Guwahati" which was published in the Bulletin of the Gauhati University Mathematics Association Vol. 12, 2012
23. An investigation on effect of bias on determination of sample size on the basis of data related to the students of schools of Guwahati" which was published in the International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences Vol. 2, Issue 1, 2013
24. Kotrlík, J. W. K. J. W., and C. C. H. C. C. Higgins. "Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research appropriate sample size in survey research." Information technology, learning, and performance journal 19, no. 1 (2001): 43.